Robert J. Townsend, Stephanie Pakrul

Drupal 7

WPROWADZENIE

Cała wiedza niezbędna do szybkiego przygotowania dowolnego projektu w systemie Drupal zawarta w jednej, przejrzyście napisanej książce!

Jak skonfigurować serwer dla systemu Drupal przy użyciu programu cPanel?
Jak budować zaawansowane witryny i aplikacje internetowe na platformie Drupal?
Jak zwiększyć możliwości strony i poprawić jej pozycję w wyszukiwarkach?

Helion

helion.pl

Idź do

- Spis treści
- Przykładowy rozdział
- Skorowidz

Katalog książek

- Katalog online
- Zamów drukowany katalog

Twój koszyk

- Dodaj do koszyka

Cennik i informacje

- Zamów informacje o nowościach
- Zamów cennik

Czytelnia

- Fragmenty książek online

Drupal 7. Wprowadzenie

Autorzy: Robert J. Townsend, Stephanie Pakrul
Tłumaczenie: Julia Szajkowska
ISBN: 978-83-246-3366-1
Tytuł oryginału: Foundation Drupal 7
Format: 170×230, stron: 304

Cała wiedza niezbędna do szybkiego przygotowania dowolnego projektu w systemie Drupal, zawarta w jednej, przejrzyście napisanej książce!

- Jak skonfigurować serwer dla systemu Drupal przy użyciu programu cPanel?
- Jak budować zaawansowane witryny i aplikacje internetowe na platformie Drupal?
- Jak zwiększyć możliwości strony i poprawić jej pozycję w wyszukiwarkach?

Dlaczego powinieneś wreszcie opanować system Drupal? To oczywiste – przy prostym w obsłudze, a oferującym ogromne możliwości interfejsie oraz niezwykle elastycznej architekturze pozwoli Ci on osiągnąć wszystko, czego oczekują Twoi najbardziej wymagający klienci: od prostych blogów i eleganckich witryn wizerunkowych po bardzo zaawansowane serwisy, zawierające narzędzia społecznościowe i rozbudowane aplikacje e-commerce. Pracując w Drupalu, wszelkie projekty zrealizujesz znacznie szybciej i bardziej profesjonalnie niż przy użyciu jakiegokolwiek innego popularnego CMS-a. Dzięki swojej sprytnej modułowej budowie, systemowi szablonów, skutecznym mechanizmom zabezpieczeń oraz edytorom WYSIWYG Drupal daje Ci wszelkie narzędzia potrzebne do szybkiego stworzenia w pełni funkcjonalnego i atrakcyjnie wyglądającego serwisu. W dodatku ta całkowicie darmowa platforma zarządzania treścią jest stale rozwijana przez liczną, zaangażowaną społeczność programistów na całym świecie.

Teraz, kiedy już wiesz, ile możesz zyskać dzięki opanowaniu możliwości Drupala, jedyne, co Ci pozostaje, to sięgnąć po ten podręcznik. Znajdziesz tu całą wiedzę niezbędną do szybkiego i sprawnego stworzenia rozbudowanej witryny w Drupalu, nawet jeśli dotąd nie miałeś żadnego doświadczania z tym (ani żadnym innym) CMS-em. Naukę zaczniesz od wyboru i optymalnego skonfigurowania serwera, poznania zasad pracy z popularną aplikacją cPanel, instalacji systemu oraz opanowania jego interfejsu administracyjnego. Następnie przeczytasz o tworzeniu treści, dodawaniu elementów menu, definiowaniu strony głównej i przygotowywaniu efektownego wyglądu graficznego serwisu za pomocą motywu Fusion. Jednak przede wszystkim opanujesz tak istotne zagadnienia, jak techniki włączania i konfigurowania modułów rdzenia oraz wykorzystania przeszło pięćdziesięciu praktycznych modułów dodatkowych!

Idealny podręcznik dla początkujących – od przygotowania środowiska pracy po samodzielną realizację nawet najbardziej złożonych projektów!

Kontakt

Helion SA
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel. 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl

© Helion 1991–2011

Spis treści

O autorach **13**

Recenzent **15**

Podziękowania **16**

Wprowadzenie **17**

Rozdział 1. Przegląd podstaw systemu Drupal **21**

Jak działa Drupal? 22
Wykorzystanie bazy danych 22
Porządkowanie zawartości i jej wyświetlanie 22
Ludzie, rangi i uprawnienia 24
Rozbudowa możliwości serwisu poprzez instalowanie modułów 24
Skórki 27
Poruszanie się po panelu administracyjnym 27
Tworzenie strony internetowej 31
Jak zbudować prostą stronę? 31
Jak utworzyć blok? 34

Rozdział 2. Przygotowanie serwera i instalowanie systemu Drupal **37**

Jak wybrać dostawcę miejsca na serwerze? 37
Wymagania sprzętowe 37
Wymagania wobec serwera WWW 39
Przygotowywanie serwera za pomocą aplikacji cPanel i WHM 40
Zakładanie konta cPanel poprzez WHM 40
Dodawanie bazy danych MySQL i jej użytkownika za pośrednictwem cPanel 41
Struktura katalogów i plików w systemie Drupal 43
Pliki rdzenia 44
Katalog sites 44
Prowadzenie jednego i wielu serwisów na jednej instalacji systemu 46
Pobieranie i instalacja systemu Drupal 47
Pobierz pliki systemu Drupal i umieść je na serwerze 48
Tworzenie katalogów konfiguracyjnych dla poszczególnych witryn 49
Instalowanie systemu Drupal 50
Podsumowanie 55

Rozdział 3. Konfigurowanie prostej witryny systemu Drupal ... 57
Model iteratywny ... 57
Podstawowe ustawienia serwisu ... 59
Informacje o witrynie ... 59
Cron ... 61
Ustawienia regionalne ... 62
Data i czas ... 63
Przyjazne adresy ... 63
Konfigurowanie systemu plików oraz opcji pobierania prywatnego ... 64
Bloki ... 65
Jak działają bloki? ... 66
Przenoszenie i ustawianie bloków ... 67
Konfigurowanie bloku ... 67
Menu i odnośniki menu ... 71
Omówienie systemu menu w witrynach Drupal ... 71
Domyślne menu ... 72
Globalne ustawienia menu ... 73
Dodawanie nowego menu ... 74
Dodawanie nowej pozycji do menu ... 75
Konfigurowanie strony głównej serwisu ... 76
Wygląd ... 78
Wybieranie motywu graficznego ... 78
Globalne i lokalne ustawienia motywów graficznych ... 79
Podsumowanie ... 81

Rozdział 4. Dodawanie rodzajów zawartości oraz nowych pól ... 83
Czym są rodzaje zawartości? ... 83
Kiedy dodać nowy rodzaj zawartości? ... 84
Dodawanie nowego rodzaju zawartości ... 85
Pola i inne ustawienia rodzaju zawartości ... 86
Opcje publikowania treści ... 87
Informacje o autorach i dacie publikacji ... 88
Ustawienia odpowiedzi ... 88
Ustawienia menu ... 90
Dodawanie pól do rodzaju zawartości ... 90
Dodawanie pól ... 92
Zarządzanie wyświetlaniem zawartości pól w wielu lokalizacjach ... 99
Umieszczanie pola komentarza i opcje jego wyświetlania ... 103
Projektowanie taksonomii witryny ... 103
Podsumowanie ... 106

Rozdział 5. Użytkownicy, rangi i uprawnienia ... 109
Krótki przegląd zagadnień ... 109
Jak dodawać nowych użytkowników? ... 111

Dostosowywanie ustawień konta ... 112
Użytkownicy anonimowi i administratorzy ... 113
Zakładanie konta i jego usunięcie ... 114
Personalizacja ... 116
Powiadomienia e-mail ... 118
Rangi i uprawnienia ... 119
Blokowanie adresu IP ... 121
Podsumowanie ... 121

Rozdział 6. Włączanie i konfigurowanie modułów rdzenia ... 123
Włączanie modułu ... 123
Moduł Aggregator ... 125
Moduł Blog ... 127
Moduł Book ... 131
Moduł Comments ... 133
Moduł Contact ... 134
Moduł Forum ... 136
Tłumaczenie interfejsu i zawartości serwisu na języki obce ... 139
Konfigurowanie modułu Locale ... 140
Konfigurowanie modułu Content Translation ... 143
Moduł OpenID ... 145
Moduł Poll ... 146
Moduł Tracker ... 148
Podsumowanie ... 149

Rozdział 7. Najważniejsze spośród modułów dodatkowych ... 151
Jak dodać i skonfigurować moduł dodatkowy? ... 151
Wzory adresów URL w module Pathauto ... 152
Ustawienia ścieżek dla segmentów, terminów kategorii i stron użytkowników ... 152
Ogólne opcje i ustawienia interpunkcji ... 154
Pobieranie danych z bazy i wyświetlanie ich w widokach modułu Views ... 156
Interfejs administracyjny modułu Views ... 156
Tworzenie nowego widoku ... 158
Jak włączyć i zaktualizować widok strony głównej? ... 166
Tworzenie treści serwisu w graficznym edytorze kodu ... 166
Budowanie menu za pomocą JavaScript i DHTML ... 171
Dodawanie formularzy za pomocą modułu Webform ... 172
Konfigurowanie modułu Webform ... 172
Budowanie formularza internetowego ... 175
Mollom, moduł usuwający spam ... 178
Badanie ruchu na stronie za pomocą narzędzia Google Analytics ... 180
Podsumowanie ... 181

Rozdział 8. Tworzenie graficznej strony serwisu w systemie Drupal 183
Najpierw zawartość, potem wygląd 183
Szablon motywu graficznego — Fusion 184
Instalowanie rdzenia motywu Fusion 184
Instalowanie motywu pochodnego 185
Projektowanie własnego układu strony 185
Planowanie wyglądu motywu 185
Ustawienia motywu 186
Praca w układzie siatki 186
Tworzenie motywu graficznego strony 189
Praca z kodem CSS 189
Praca nad własnym motywem graficznym dla systemu Drupal 192
Kopiowanie i zmienianie motywu Fusion Starter 193
Tworzenie arkusza stylów motywu 194
Zagadnienia dla zaawansowanych 199
Skrypt PHP i pliki szablonów 199
Podsumowanie 202

Rozdział 9. Projektowanie z myślą o konkretnej przeglądarce 203
Przeglądarka internetowa kanwą naszych czasów 203
Projektowanie grafiki z myślą o szablonie 204
Praca z tekstem 207
Jak uzyskać najlepsze efekty w programach Photoshop i Illustrator? 207
Ustawianie kolorów 207
Jak uzyskać wyraźne linie i kształty? 209
Cięcie na plasterki, optymalizowanie obrazu i zapisywanie grafiki na potrzeby internetu 212
Podsumowanie 214

Rozdział 10. Opublikuj serwis w sieci 215
Przygotowywanie się do opublikowania strony w internecie 215
Niuanse operacji 217
Przygotowywanie witryny roboczej w cPanel 218
Praca w cPanel krok po kroku 218
Usuwanie problemów z serwisu testowego 221
Uruchamianie witryny docelowej 221
Przygotowywanie witryny testowej do opublikowania 222
Przenoszenie witryny na serwer docelowy 224
Podsumowanie 225

Rozdział 11. Porządki i aktualizacje w serwisie prowadzonym w systemie Drupal 227
Jak zadbać o witrynę umieszczoną w internecie? 227
Powiadomienia o problemach z zabezpieczeniami 229
Cotygodniowe sprawdzanie raportów 229

Jak przeprowadzić aktualizację systemu Drupal? ... 233
Korzystanie z modułu Update Manager ... 233
Jak zaktualizować moduł dodatkowy za pomocą interfejsu administracyjnego? ... 234
Jak zaktualizować moduł dodatkowy za pomocą połączenia SSH? ... 234
Aktualizowanie plików rdzenia systemu za pośrednictwem SSH ... 237
Przydatne moduły ... 237
W jaki sposób mogę wykonać kopię zapasową zawartości systemu? ... 238
W jaki sposób przenosić treść? ... 238
W jaki sposób przenosić witryny? ... 238
Podsumowanie ... 239

Rozdział 12. Drupal na potrzeby przedsiębiorcy ... 241
Poznaj system Drupal ... 241
Ucz się od ludzi ... 242
Współpraca z użytkownikami systemu Drupal ... 244
Dobre zwyczaje projektowania w systemie Drupal ... 245
Przydatne kanały komunikacyjne ... 245
Określenie wymagań ... 245
Praca nad projektem szkieletu ... 246
Zaplanuj czas prac ... 248
Korzystanie z pomocy wielbicieli systemu Drupal ... 248
Poruszanie się po serwisie Drupal.org ... 249
Publikowanie w serwisie Drupal.org ... 249
Znajdowanie właściwych narzędzi ... 250
Podsumowanie ... 251

Dodatek A. Optymalizowanie kodu pod kątem pracy wyszukiwarek ... 253
Czym jest SEO? ... 253
Ważne zmiany konfiguracyjne ... 254
Zmiany w pliku .htaccess ... 254
Opcje obrazów — pola Alt i Title ... 255
Zmiany w pliku robots.txt ... 255
Moduły związane z SEO ... 256
Moduł SEO Checklist ... 256
Moduł Pathauto ... 256
Moduły Path Redirect i Global Redirect ... 257
Moduł Meta tags ... 257
Moduł Page Title ... 258
Moduł Menu Attributes ... 258
Moduł XML sitemap ... 259
Moduł Boost ... 259
Projekt motywu graficznego ... 260
Optymalizowanie strony ... 260
W jaki sposób wyróżnić treść w edytorze WYSIWYG ... 261

Dodatek B. Drush, wiersz poleceń systemu Drupal 263
Czym jest Drush? 263
Rozszerzanie możliwości Drush poprzez instalowanie nowych modułów 264
Moduł Backup and Migrate 264
Moduł Drush Cleanup 264
Moduł Drush EM 264
Moduł Drush Make 265
Instalowanie Drush w cPanel 265
Najczęściej stosowane polecenia modułu Drush 267

Dodatek C. Pięćdziesiąt modułów, których potrzebuje każda strona 269
Narzędzia projektowania 269
Moduł Chaos tool suite 269
Moduł Devel 270
Moduł Drupal For Firebug 270
Moduł Features 271
Moduł Context 271
Moduł Spaces 271
Moduł Strongarm 271
Narzędzia budowania witryny 271
Moduł Automatic Nodetitles 272
Moduł Custom Breadcrumbs 272
Moduł Custom Search 272
Moduł Flag 272
Moduł Menu attributes 273
Moduł Menu block 273
Moduł Nice Menus 273
Moduł Nodequeue 274
Moduł Panels 274
Moduł Rules 274
Moduł Site map 274
Moduł String Overrides 274
Moduł Workflow 275
Dodawanie pól do formularzy 275
Moduł Content Construction Kit (CCK) 275
Moduł Date 276
Moduł Email 276
Moduł Embedded Media Field 276
Moduł Field Permissions 276
Moduł Link 276
Moduł Name 276
Moduł Phone 277

Narzędzia administratora ... 277
Moduł Administration menu ... 277
Moduł Advanced help ... 277
Moduł Content Management Filter ... 278
Moduł Feedback ... 278
Moduł LoginToboggan ... 278
Moduł Transliteration ... 278
Moduł User Protect ... 278
Narzędzia graficzne ... 279
Moduł Content Template (Contemplate) ... 279
Moduł Theme Developer ... 279
Moduł ThemeKey ... 279
Moduł Zenophile ... 279
JavaScript, jQuery i Drupal ... 280
Moduł Colorbox ... 280
Moduł External Links ... 280
Moduł jQuery UI ... 280
Moduł jQuery plugins ... 280
Moduł jQuery Update ... 281
Moduł Superfish ... 281
Moduł Quick Tabs ... 281
Wysyłanie powiadomień do wielu odbiorców jednocześnie ... 281
Rozwiązania dla e-commerce ... 282
Serwisy społecznościowe ... 282
Moduł Drupal for Facebook ... 282
Moduł Facebook-style Statuses (Microblog) ... 282
Moduł Organic groups ... 282
Moduł Privatemsg ... 282
Moduł Twitter ... 283
Moduł User Relationships ... 283
Moduł User Points ... 283

Dodatek D. Jak pracować z modułem Views ... 285
Lista artykułów ... 285
Archiwum ... 287
Kalendarz ... 288
Pokaz slajdów ... 290
Galeria obrazów ... 290
Blok treści promowanych ... 291

Skorowidz ... 293

Rozdział 3.

Konfigurowanie prostej witryny systemu Drupal

W tym rozdziale postaram się omówić pobieżnie *niemal* wszystko, co może być Ci potrzebne do zbudowania prostej strony w systemie Drupal. Zacznę od wykonania szybkiego przeglądu całego procesu budowania serwisu, z którego korzystam podczas realizowania zleceń od moich klientów. Postaram się także wyjaśnić, w jaki sposób oddzielić pracę związaną z projektowaniem kształtu serwisu od zadań powiązanych z kreowaniem jego wyglądu. Następnie omówię kilka tematów ważnych z punktu widzenia działania samego systemu — znajdziesz tam wyjaśnienia dotyczące pracy z blokami, listami menu i skórkami. Chodzi mi przede wszystkim o to, byś po zakończonej lekturze mógł usiąść do pracy nad witryną, mając ku temu solidne podstawy. Zachęcam Cię do przekartkowania już teraz rozdziałów 4. i 8., gdyż znajdziesz w nich kilka interesujących szczegółów, które mogą przydać Ci się podczas pracy z tym rozdziałem. Sugeruję też, byś przygotował własną instalację systemu Drupal lub załogował się w serwisie *www.FoundationDrupal7.com* i własnoręcznie sprawdzał wszystkie przedstawione tu kroki.

Model iteratywny

Iteratywna metoda tworzenia oprogramowania to specyficzny sposób pracy nad nowymi aplikacjami. Z założenia polega ona na budowaniu aplikacji stopniowo, małymi krokami, poczynając od zaprojektowania prototypu, do którego następnie dodaje się nowe funkcje. Każda z funkcji jest dodawana w nowej iteracji. Z metody tej korzysta wiele szkół programowania, w tym IBM Rational Unified Process. Legła ona także u podstaw budowania aplikacji na bazie szkieletu wzbogacanego następnie o dodatkowe możliwości. Model iteratywny sprawdza się doskonale w warunkach, które wymagają ciągłego rozwijania zdolności, dostosowywania się do zmiennych warunków czy pracy w zespole, pozwalając projektantom pracującym zgodnie z jego założeniami korzystać z wiedzy, którą zdobyli w czasie pracy nad poprzednimi wersjami oprogramowania.

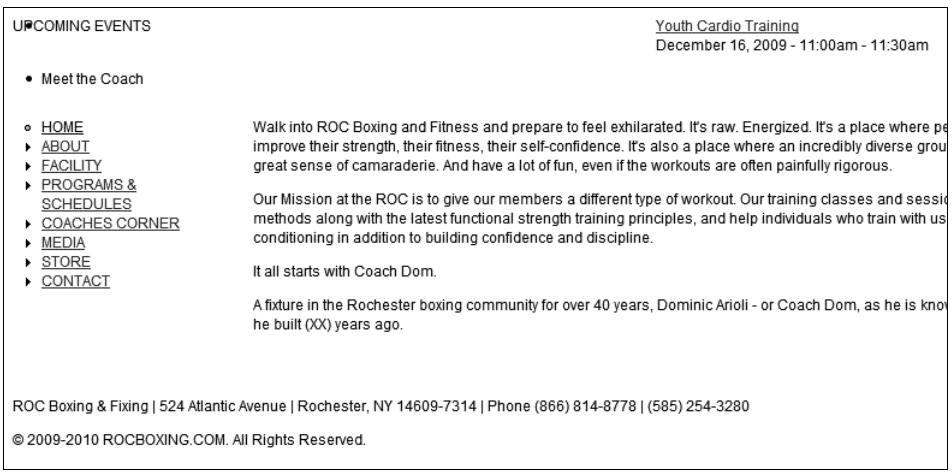
Istnieją silne podobieństwa pomiędzy aplikacją budowaną zgodnie z modelem iteratywnym a witryną prowadzoną w systemie Drupal.

- Czysta instalacja systemu Drupal stanowi prototyp witryny, który stopniowo jest rozbudowywany poprzez dodawanie nowych elementów.

- Każdy z włączanych modułów podnosi możliwości witryny.
- Poszczególne części serwisu powinny być rozwijane stopniowo, po kolei, a w żadnym przypadku nie jednocześnie.

Z doświadczenia wiem, że zdecydowanie łatwiej pracuje się nad wyglądem strony, dla której wcześniej przygotowało się już treść. Zdecydowanie polecam Ci system pracy polegający na skonfigurowaniu witryny przed przygotowaniem motywu graficznego, gdyż w ten sposób uzyskasz układ zawartości, bloków menu oraz widoków, które będą w stanie funkcjonować w dowolnie przygotowanej skórce. Stosując takie rozwiązanie, doprowadzisz do stanu, w którym praca nad motywem graficznym sprowadzi się do odpowiedniego rozmieszczenia elementów graficznych na stronie za pomocą znaczników HTML i CSS. Dzięki zastosowaniu rozdziału między zawartością serwisu a jego wyglądem zmiana skórki będzie później sprowadzać się do umieszczenia jej plików w katalogu *themes*.

Z praktycznego punktu widzenia pracę nad każdą witryną można podzielić na dwa etapy. Pierwszy z nich polega wyłącznie na dodawaniu zawartości poszczególnych stron, rozmieszczaniu bloków, w których ma się ona pojawiać, dodawaniu odpowiednich odnośników do menu czy włączaniu nowych modułów. Po zakończeniu tego etapu otrzymuję „gołą" stronę, która wprawdzie jest w pełni funkcjonalna i zawiera całą niezbędną treść, ale nie posiada jeszcze odrębnej tożsamości graficznej. W przeglądarce pojawiają się: białe tło, niebieskie odnośniki i czarne napisy (rysunek 3.1). Zauważ, że w przedstawionym przykładzie domyślny motyw *Garland* został zastąpiony motywem *Zen*.

Rysunek 3.1. Strona RocBoxing.com po skonfigurowaniu, ale przed dodaniem motywu graficznego. Zamiast domyślnego motywu Garland użyłem tu skórki Zen

Niektóre publikowane w serwisie teksty wymagają urozmaicenia treści grafiką. Zazwyczaj staram się stosować do zasady, że wszelkie obrazy związane z zawartością strony powinny być umieszczane na niej w czasie pracy nad częścią merytoryczną serwisu. W tym celu można na przykład wykorzystać szablon zawartości *Article* (artykuł), który umożliwia umieszczanie tekstu ilustrowanego grafiką. Możesz też umieszczać zdjęcia bezpośrednio w kodzie strony za pomocą edytora WYSIWYG. W obydwu przypadkach za wyświetlanie grafiki będzie odpowiadać system Drupal, a nie kod CSS.

Pozostałą część rozdziału zajmują opisy poświęcone dodawaniu do serwisu treści, tworzeniu odnośników menu oraz definiowaniu bloków. Wprawdzie żadna z metod pracy nad stroną nie jest ani lepsza, ani gorsza od innych, ale doświadczenie nauczyło mnie, że postępowanie zgodnie z podanymi poniżej wskazówkami podnosi znacznie wydajność pracy i sprawia, że popełnia się znacznie mniej błędów. Oto w jaki sposób warto przygotowywać treść witryny.

1. Upewnij się, że wszystkie podstawowe ustawienia serwisu są poprawne — sprawdź pliki systemu Drupal, adresy e-mail i tym podobne parametry.
2. Skonfiguruj wszystkie bloki i listy menu (ale nie dodawaj jeszcze odnośników), które mają obejmować swoim zasięgiem całą witrynę. Wskaż ich położenie w odpowiednich obszarach strony, włączając w to te jej fragmenty, które zdefiniujesz własnoręcznie, oraz te, które podlegają poszczególnym modułom.
3. Dodaj treść serwisu, wprowadzając ją za pomocą domyślnych rodzajów zawartości systemu (rozdział 1.) lub tworząc w tym celu własne (rozdział 4.).
4. Skonfiguruj bloki przeznaczone dla poszczególnych rodzajów zawartości i określ ich położenie na stronie.
5. Czy chcesz dodać jeszcze inny rodzaj zawartości, na przykład blog lub forum? Powtórz kroki 3. i 4.
6. Skonfiguruj stronę główną serwisu.

Podstawowe ustawienia serwisu

W czasie instalowania systemu Drupal musiałeś podać pewne wartości ustawień — określić ustawienia domyślne kraju i strefy czasowej, wpisać nazwę witryny, adres e-mail i inne szczegóły. Takie informacje należy oczywiście zawsze sprawdzać dwa razy — nie chciałbyś przecież, aby w systemie znalazły się niepoprawne dane. W tym podrozdziale zajmę się przedstawieniem Ci podstawowych zagadnień związanych z konfiguracją witryny, takich jak wprowadzenie informacji na temat serwisu, zdefiniowanie ustawień regionalnych, ustalenie godziny i daty, zastosowanie przyjaznego zapisu adresów URL oraz zdefiniowanie systemu plików. Strona konfiguracji witryny pojawia się po kliknięciu przycisku *Configuration* (konfiguracja) umieszczonego w pasku narzędzi administracyjnych.

Informacje o witrynie

Formularz informacji o serwisie staje się dostępny po wybraniu z menu odnośników *Configuration/Site information* (konfiguracja/podstawowe dane). Niektóre z dostępnych tu parametrów definiuje się już w czasie instalowania systemu Drupal. Zaliczają się do nich wartości podawane w polach *Site name* (nazwa witryny) czy *E-mail address* (adres e-mail). Nazwa witryny pojawia się w wielu miejscach serwisu, między innymi na stronie głównej, w nagłówku (jeśli został on skonfigurowany tak, by wyświetlać tytuł witryny) oraz w powiadomieniach o założeniu konta i jego usunięciu wysyłanych do użytkowników serwisu. Adres e-mail pojawia się w polu *Od* wszystkich generowanych przez system Drupal powiadomień automatycznych. W swoich projektach używam najczęściej adresów postaci *admin@example.com* lub *webmaster@example.com*. Tekst wpisany w polu *Slogan* (hasło) jest wyświetlany w postaci tytułu strony głównej lub — jeśli zezwala na to konfiguracja motywu graficznego — w nagłówku (rysunek 3.2). Odkryłem, że hasło zawierające dobrze dobrane słowa kluczowe znacznie podnosi pozycję witryny w wynikach wyszukiwania.

Rysunek 3.2. Nazwa witryny i jej hasło pojawiają się i pełnią rolę nagłówka i tytułu strony

Adres podany w widocznym na rysunku 3.3 polu *Default front page* (domyślna strona główna) pozwala określić zawartość wyświetlaną na głównej stronie serwisu. Wpisana tam wartość domyślna *node* sprawia, że na stronie głównej będzie wyświetlana lista segmentów, której długość określa parametr wybrany z listy *Number of posts on front page* (ilość wpisów na stronie głównej). Przy takim ustawieniu wystarczy zaznaczyć pole *Promoted to front page* (na stronie głównej) w opcjach publikacji wpisu, by zapewnić mu wyświetlanie na stronie głównej. Jeżeli chcesz, aby pierwszą otwieraną stroną serwisu był konkretny segment, wprowadź w tym polu wartość `node/nid`, gdzie w miejsce oznaczenia `nid` wpiszesz identyfikator segmentu. Wartość parametru *Number of posts on front page* (ilość wpisów na stronie głównej) określa maksymalną liczbę wpisów wyświetlanych na stronie głównej z uwzględnieniem wszystkich przyklejonych komunikatów. Wrócę jeszcze do tego tematu w podrozdziale „Konfigurowanie strony głównej serwisu”.

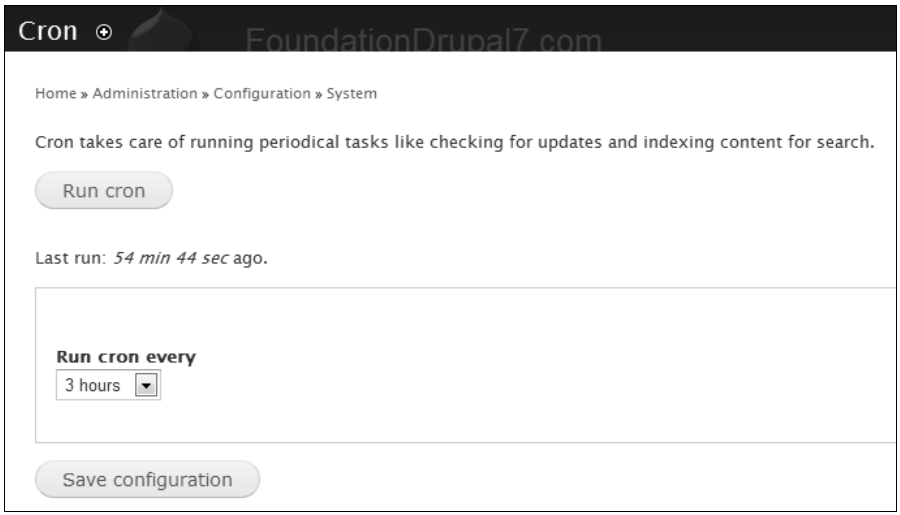
Rysunek 3.3. Ustawienia informacji o witrynie są dostępne z menu Configuration/Site information (konfiguracja/podstawowe dane)

Na tej samej stronie panelu administracyjnego możesz ustawić też domyślne strony komunikatów wyświetlane w razie wystąpienia błędów 403 (brak dostępu) i 404 (szukana strona nie istnieje). Tak samo jak w poprzednim przypadku musisz tylko podać w polu adresu wartość `node/nid`, gdzie `nid` będzie odpowiadać identyfikatorowi wyświetlanego segmentu. Jeśli pozostawisz obydwa pola puste, system Drupal będzie w razie konieczności wyświetlać domyślnie zdefiniowane w danym motywie strony komunikatów (treść wyświetlona na tle domyślnej strony motywu). Drupal nie używa domyślnych stron komunikatów przeglądarki.

Cron

Narzędzie `cron` przypomina działaniem `crontab` znany z systemów z rodziny Linux i Unix, odpowiedzialny za wykonywanie zadanych poleceń w określonych odstępach czasowych. Niektóre z modułów łączą się z narzędziem cron, zlecając mu wykonywanie zadań, które nie wymagają uruchamiania w czasie każdego odświeżania zawartości strony. Przykładem może tu być moduł rdzenia odpowiedzialny za aktualizację, który raz dziennie sprawdza, czy w serwisie Drupal.org nie pojawiły się nowe wersje modułów. Jego działanie nie byłoby możliwe bez pomocy narzędzia cron. Drupal automatycznie uruchamia cron przy każdym wywołaniu strony, o ile usługa ta nie została już wywołana w czasie zadanym parametrem *Run cron every* (czas między kolejnymi uruchomieniami demona cron). Im dłuższa przerwa między kolejnymi uruchomieniami, tym mniejsze obciążenie serwera, ale jednocześnie zbyt długie zwlekanie z wywołaniem narzędzia może powodować błędy w funkcjonowaniu niektórych modułów. Proponuję ustawić ten parametr na nie więcej niż jedno połączenie dziennie.

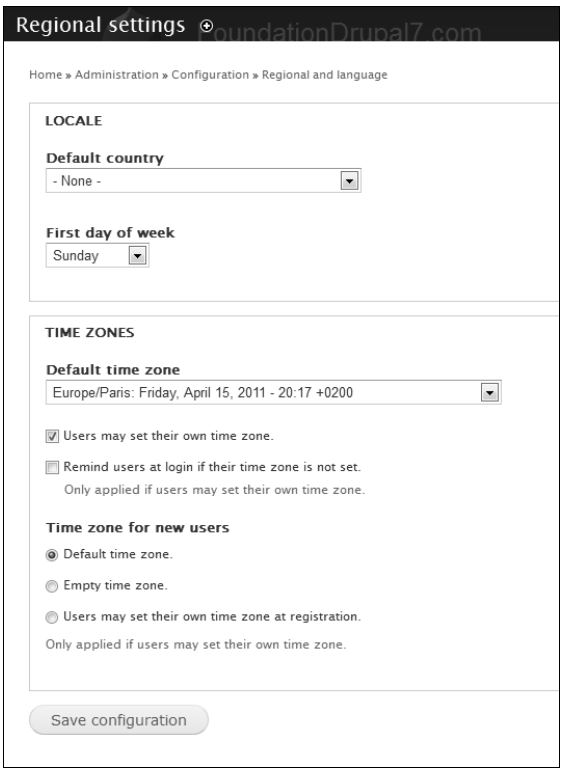
Konfiguracja narzędzia cron jest możliwa na stronie *Configuration/Cron* (konfiguracja/cron), którą przedstawiłem na rysunku 3.4. Narzędzie uruchamia się natychmiast po kliknięciu przycisku *Run cron* (uruchom zadania cron), co przydaje się wydatnie podczas wszelkich prób rozwiązywania problemów z jego działaniem. Cron może też zostać uruchomiony zdalnie po podaniu odpowiedniego adresu URL. Aby poznać go dla prowadzonej witryny, udaj się na stronę *Reports/Status report* (raporty/raport o stanie witryny).

Rysunek 3.4. Aby skonfigurować cron, odwiedź stronę Configuration/Cron (konfiguracja/cron)

Ustawienia regionalne

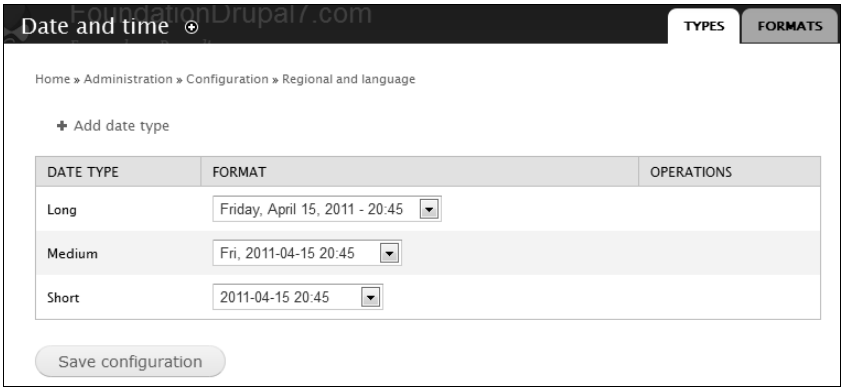
Ustawienia regionalne są dostępne z menu *Configuration/Regional settings* (konfiguracja/ustawienia regionalne). Ich strona została przedstawiona na rysunku 3.5. Parametr *Default country* (domyślny kraj) odpowiada za stosowanie w systemie właściwego dla danego obszaru języka, zapisu daty oraz formatów liczbowych. Załóżmy, że w serwisie zakłada konto użytkownik z Francji. W takim przypadku strefa czasowa i język zostałyby dostosowane do jego potrzeb. Ustawienie opcji *Default time zone* (domyślna strefa czasowa) określa godzinę i datę wyświetlane w różnych częściach serwisu, w tym w umieszczanych w nim komentarzach (o ile zaznaczono opcję **wyświetlania informacji o wpisie i autorze** w odpowiednim panelu konfiguracyjnym rodzajów zawartości). W przypadku zaznaczenia opcji *Users may set their own time zone* (użytkownicy mogą ustawiać swoją strefę czasową) wszystkie daty i godziny wyświetlane w serwisie zostaną przeliczone na obowiązujące w strefie czasowej użytkownika (oczywiście przy założeniu, że podał ją w czasie rejestracji konta). Jeżeli użytkownik nie dopatrzył określenia tego parametru, system może przypominać mu o takim obowiązku podczas każdego logowania, o ile zaznaczysz wcześniej opcję *Remind users at login if their timezone is not set* (przypomnij podczas logowania, jeśli użytkownik nie ustawił strefy czasowej). System Drupal oferuje trzy opcje wyświetlania strefy czasowej. Opcja *Empty time zone* (pusta strefa czasowa) blokuje wyświetlanie informacji o dacie i godzinie. Wybranie opcji *Default time zone* (domyślna strefa czasowa) sprawi, że użytkownicy będą widzieli daty i godziny właściwe dla ustawień zdefiniowanych dla całej witryny. Ostatnia opcja, *Users may set their own time zone at registration* (użytkownicy mogą ustawiać swoją strefę czasową podczas rejestracji), sprawia, że w formularzu rejestracji użytkownika pojawi się pole ustawiania strefy czasowej.

Rysunek 3.5. Strona ustawień regionalnych staje się dostępna po wybraniu z menu Configuration/Regional settings (konfiguracja/ustawienia regionalne)

Data i czas

System Drupal umożliwia zmianę sposobu wyświetlania daty i godziny na wszystkich stronach serwisu. Aby przeprowadzić taką operację, otwórz menu *Configuration/Date and time* (konfiguracja/data i czas). Na wyświetlonej stronie znajdują się trzy listy rozwijane — *Long* (długa), *Medium* (średnia) i *Short* (krótka). W kolumnie *FORMAT* (format) znajdziesz dla każdej z nich listę, dzięki której będziesz mógł określić ich zapis na stronach serwisu. Rysunek 3.6 przedstawia wygląd strony konfiguracji daty i czasu.

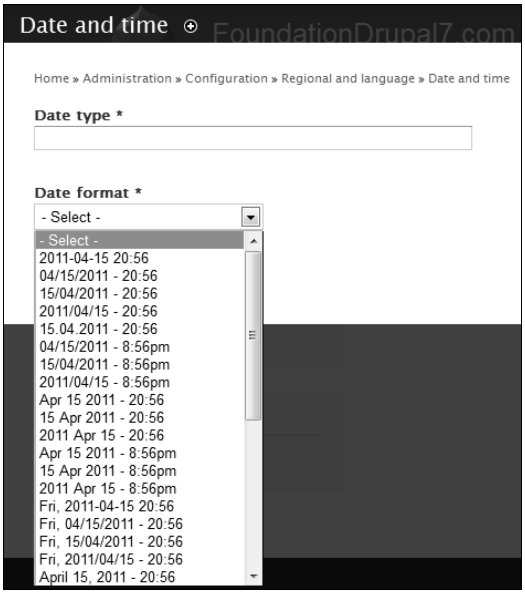

Rysunek 3.6. Przeglądanie dostępnych formatów daty oraz dodawanie nowych jest możliwe w panelu administracyjnym. W tym celu otwórz menu Configuration/Date and time (konfiguracja/data i czas)

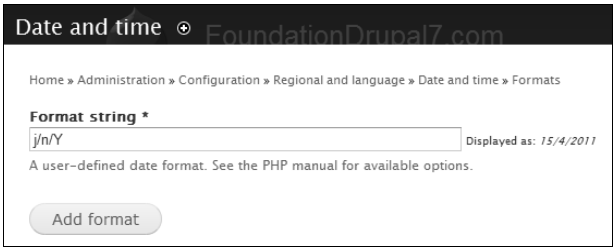
Posługując się odnośnikiem *Add data type* (dodaj format daty), otworzysz formularz dodawania nowego formatu daty (rysunek 3.7). Rozwijane menu oferuje spory wybór dostępnych formatów zapisu daty i godziny, ale jeśli zależy Ci na bardziej spersonalizowanym kształcie tych informacji, możesz posłużyć się funkcją języka PHP `date()`. Otwórz stronę *Configuration/Date and time* (konfiguracja/data i czas), a następnie kliknij zakładkę *FORMATS* (formaty) widoczną w prawym górnym rogu. Na ekranie pojawi się lista wszystkich dostępnych w danej chwili formatów zapisu daty i godziny. Aby dodać nowy, kliknij odnośnik *Add format* (dodaj format daty) i podaj odpowiednie wartości w polu *Format string* (wyrażenie formatujące) zgodnie z przykładem przedstawionym na rysunku 3.8. Jeżeli nie znasz argumentów przyjmowanych przez funkcję `date()`, kliknij odnośnik *PHP manual* (podręcznik PHP).

Przyjazne adresy

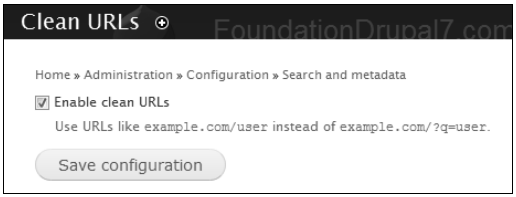
System Drupal wyświetla adresy w jednej z dwóch postaci w zależności od tego, jakimi możliwościami dysponuje serwer, na którym utrzymujesz witrynę. Adres URL może zostać zapisany w sposób przyjazny (na przykład *example.com/node/1*) lub w sposób domyślny (*example.com/?q=node/1*). Wyświetlanie adresów w przyjaznej postaci jest możliwe wyłącznie wtedy, gdy serwer ma włączony moduł umożliwiający przepisanie adresu URL. System sprawdza to ustawienie automatycznie w czasie instalacji i samoczynnie włącza odpowiednią opcję, jeśli serwer spełnia stawiane mu warunki. Aby ręcznie włączyć opcję wyświetlania adresów w przyjaznej postaci, otwórz przedstawioną na rysunku 3.9 stronę *Configuraion/Clean URLs* (konfiguracja/przyjazne adresy).

Rysunek 3.7. Kliknij odnośnik Add data type (dodaj format daty), aby dodać format daty

Rysunek 3.8. Zakładka FORMATS (formaty) pozwala dodać nowy sposób wyświetlania daty, formatowany argumentami funkcji date() języka PHP

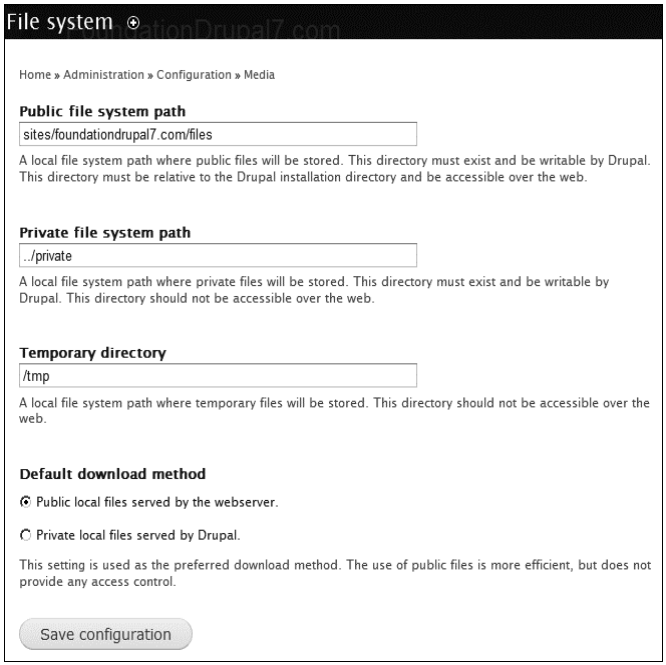

Rysunek 3.9. Włącz przyjazne adresy na stronie Configuraion/Clean URLs (konfiguracja/przyjazne adresy)

Konfigurowanie systemu plików oraz opcji pobierania prywatnego

Domyślne ustawienia systemu zakładają, że wszystkie pliki wysyłane na serwer za pomocą formularzy interfejsu Drupal będą publicznie dostępne w sieci w katalogu *sites/default/files* lub *sites/example.com/files*, jeżeli skonfigurujesz osobny katalog dla witryny. Istnieje też opcja skonfigurowania systemu tak, by pliki umieszczane za jego pośrednictwem na serwerze pozostawały ukryte, a ich pobieranie było dostępne prywatnie. Pliki przeznaczone do prywatnego pobierania są zapisywane poza głównym, dostępnym dla wszystkich folderem.

Otwórz przedstawioną na rysunku 3.10 stronę *Configuration/File system* (konfiguracja/system plików). W prezentowanym przykładzie parametr *Private file system path* (prywatna ścieżka systemowa plików) został zdefiniowany względem katalogu głównego systemu Drupal. Katalog *private* znajduje się poza katalogiem *public_html*.

Rysunek 3.10. Aby skonfigurować katalog plików ukrytych, otwórz stronę Configuration/File system (konfiguracja/system plików)

Pamiętaj, że najpierw będziesz musiał utworzyć katalog przeznaczony do zapisywania w nim plików ukrytych i umożliwić systemowi Drupal zapisywanie w nim poprzez zaznaczenie opcji *Private local files served by Drupal* (prywatne pliki lokalne serwowane przez Drupala) umieszczonej w grupie *Default download method* (domyślna metoda pobierania). Opcji tej nie należy zmieniać po zakończeniu prac nad witryną i opublikowaniu jej w internecie.

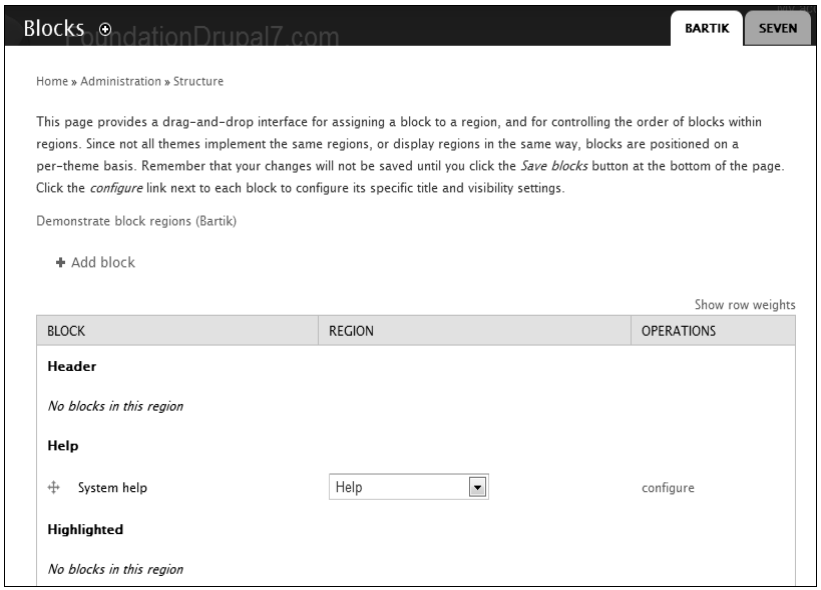
Bloki

Bloki są podstawowym narzędziem służącym do wyświetlania treści na stronach w systemie Drupal. Pozwalają nadawać zawartości serwisu przeróżne formy, w tym także odnośników menu. W tym podrozdziale postaram się przedstawić możliwie szczegółowo zasady pracy z blokami i opisać ich działanie w różnych układach konfiguracyjnych. Opiszę zasady wyświetlania wybranych bloków w zależności od zdefiniowanych ustawień serwisu, w tym także w zależności od rodzaju segmentu, jaki będzie w danym momencie pojawiać się w oknie przeglądarki, od podanego adresu URL, rangi użytkownika czy wręcz od nazwy jego konta. Zagadnieniu tworzenia odnośników menu za pomocą bloków poświęcony jest następny podrozdział.

Jak działają bloki?

Blok to wydzielony fragment strony, w którym pojawia się treść strony serwisu. Blok może mieć dowolny rozmiar, niczym nieograniczony kształt i może zawierać, cokolwiek tylko zechcesz. Możesz stworzyć ręcznie blok i wpisać w nim wybraną treść, uzyskując tym samym blok o statycznej zawartości, bardzo zbliżony w działaniu do segmentu. Bloki mogą zawierać wyniki działania modułu, na przykład wyświetlać ostatnio publikowane wpisy czy najnowsze komentarze. To tak zwane bloki z dynamicznie zmieniającą się zawartością. Większość treści publikowanych w systemie Drupal pojawia się właśnie w blokach.

Każdy z bloków jest wyświetlany w określonym uprzednio obszarze strony, na przykład w stopce, obszarze treści czy lewym panelu bocznym. Aby otworzyć stronę konfiguracyjną bloków, należy skorzystać z menu *Structure/Blocks* (struktura/bloki). W oknie przeglądarki pojawi się wtedy strona widoczna na rysunku 3.11. Znajdziesz na niej odnośnik *Demonstrate block regions* (zademonstruj obszary, w jakich można umieszczać bloki), który pozwoli Ci poznać obszary dostępne w danym motywie graficznym. Wprawdzie wyświetlanie zawartości bloków poprzez odpowiednie ich ułożenie w obszarach nie jest rozwiązaniem obowiązkowym, ale płynie z niego jedna zasadnicza korzyść — ewentualna zmiana położenia bloków wyświetlanych w obszarach jest wyjątkowo prosta, wymaga bowiem jedynie przeciągnięcia ich etykiety w nowe miejsce interfejsu panelu administracyjnego.

Rysunek 3.11. Strona konfiguracji bloków jest dostępna z menu Structure/Blocks (struktura/bloki)

W każdej ze skórek występują inne obszary, więc położenie bloków definiuje się dla każdego z motywów graficznych osobno. Oznacza to, że bloki, które w jednym motywie pojawiają się w lewym panelu bocznym, w innym motywie będą wyświetlane w nagłówku. Jednak w każdej ze skórek definiuje się zawsze zawartość dwóch wyjątkowo ważnych obszarów:

- obszaru zawartości głównej, w której z definicji pojawia się tekst bloku;
- obszaru pomocy, który domyślnie zawiera blok pomocy systemu Drupal.

W domyślnej instalacji systemu Drupal przygotowano kilka bloków gotowych do natychmiastowego użycia, w tym bloki najnowszych komentarzy, informacji o użytkowniku oraz kilka bloków menu. Nowe bloki powstają zazwyczaj w wyniku włączania kolejnych modułów, ale jednocześnie nic nie stoi na przeszkodzie, aby samodzielnie utworzyć własny blok i wpisać wewnątrz treść, która ma pojawiać się na stronach serwisu. Wadą takiego rozwiązania jest to, że zawartość bloku nie będzie pojawiać się w wynikach wyszukiwania. Aby utworzyć nowy blok, skorzystaj z menu *Structure/Blocks/Add block* (struktura/bloki/dodaj blok).

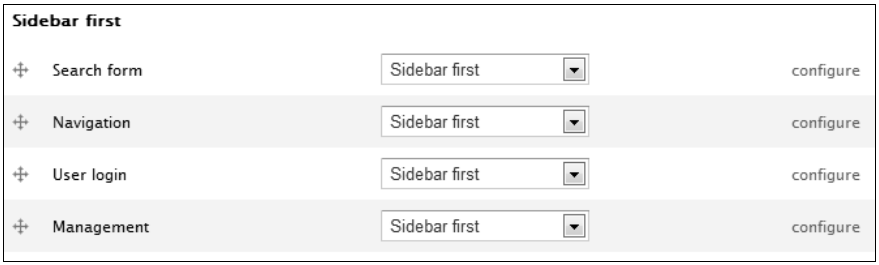
We wskazanym obszarze można umieścić więcej niż tylko jeden blok, ale żaden z bloków konfigurowanych za pomocą interfejsu systemu Drupal nie może pojawić się jedynie w jednym, z góry określonym obszarze. Oczywiście i od tej reguły istnieją wyjątki, ale uzyskanie efektu umieszczenia jednego bloku w kilku obszarach wiąże się zazwyczaj z przygotowaniem własnego kodu w szablonie skórki (rozdział 8.). Jedynie główne menu, menu dodatkowe oraz elementy konfigurowane poprzez ustawienia motywu w menu *Appearance/Settings* (wygląd/ustawienia) w grupie *TOGGLE DISPLAY* (wyświetlaj) mogą pojawiać się w kilku obszarach jednocześnie. Główną różnicą między blokami a elementami strony jest to, że położenia elementów strony nie da się kontrolować z poziomu interfejsu systemu Drupal. Ich położenie jest określane ustawieniami konkretnej skórki. W domyślnej instalacji wszystkie elementy strony są włączone.

Przenoszenie i ustawianie bloków

Po dodaniu nowego bloku lub włączeniu jednego z nieaktywnych, a dostępnych już w konfiguracji serwisu, będziesz musiał wybrać obszar strony, w którym dany blok ma zostać wyświetlony. Interfejs systemu Drupal pozwala przeciągać nazwy bloków do poszczególnych grup na liście obszarów i upuszczać je w wybranym miejscu. Otwórz menu *Structure/Blocks* (struktura/bloki), kliknij ikonę umieszczoną po prawej stronie nazwy bloku i przeciągnij ją w górę lub w dół. Pamiętaj, by po wprowadzeniu wszystkich zmian kliknąć przycisk *Save Blocks* (zachowaj konfigurację wszystkich bloków) umieszczony na dole strony, gdyż system nie oferuje opcji automatycznego zachowywania modyfikacji.

Konfigurowanie bloku

Każdy z bloków może być wyświetlany na wybranej stronie, na kilku stronach, może pojawiać się wyłącznie dla wskazanej grupy użytkowników albo tylko w sytuacji, gdy znajdzie się w nim treść segmentu ściśle określonego typu. Parametrów decydujących o wyświetlaniu bloków jest aż nazbyt wiele. Otwórz panel administracyjny bloków i kliknij odnośnik *configure* (konfiguruj) umieszczony w wierszu bloku, którego ustawienia chcesz określić (rysunek 3.12).

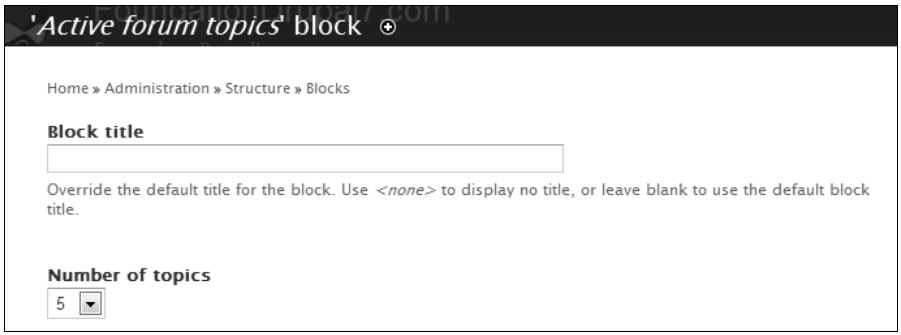

Rysunek 3.12. Po kliknięciu odnośnika configure (konfiguruj) w przeglądarce pojawi się strona ustawień wybranego bloku

Ustawienia indywidualne bloku

Każdy z bloków jest opisany domyślnym tytułem, który jest wyświetlany w jego nagłówku. Aby zastąpić tytuł domyślny, wprowadź nową treść w polu *Block title* (tytuł bloku). Jeżeli w ogóle chcesz zrezygnować z wyświetlania nazwy bloku, wpisz we wspomnianym polu wartość `<none>` (brak).

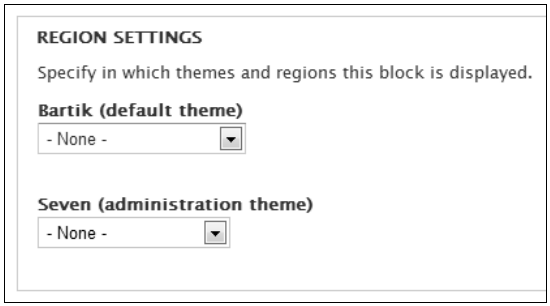
Niektóre z modułów dodają własne pola do standardowego formularza konfiguracji. Przykładowo moduł *Forum* (forum) umieszcza w nim pole listy rozwijanej *Number of topics* (liczba tematów), dzięki której można wskazać liczbę tematów forum wyświetlanych w bloku (rysunek 3.13).

Rysunek 3.13. Moduł forum dodaje własną listę rozwijaną do formularza konfiguracji bloku

Ustawienia obszaru

Parametry z grupy *Region Settings* (ustawienia obszaru) sterują położeniem bloku w każdym z zainstalowanych motywów graficznych. Wprawdzie zazwyczaj położenie bloku określa się na stronie panelu administracyjnego zawierającej listę wszystkich bloków, ale czasami dobrze jest sprawdzić, w jakich obszarach wszystkich motywów pojawi się wybrany blok (rysunek 3.14).

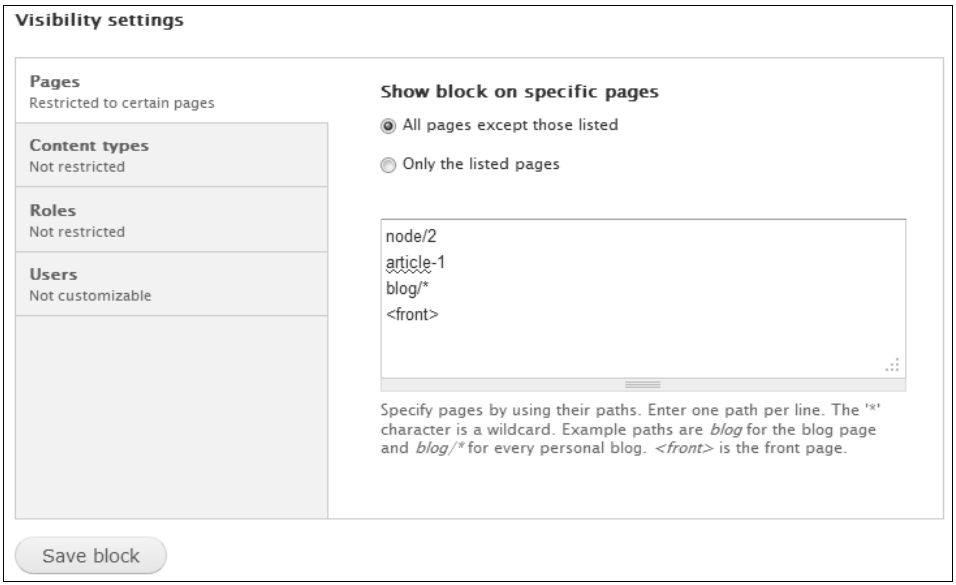

Rysunek 3.14. Ustawienia z grupy Region Settings (ustawienia obszaru) określają położenie bloku w każdym z zainstalowanych motywów graficznych

Ustawienia wyświetlania bloku na stronach

Każdy z bloków można skonfigurować w taki sposób, by pojawiał się on wyłącznie na wybranych stronach bądź też na każdej stronie serwisu z wyjątkiem wskazanych na liście. Znak specjalny * zastępuje wszystkie adresy URL z wybranej grupy. Na przykład aby wyświetlić blok zawierający najnowsze wpisy blogowe na

wszystkich stronach blogu prowadzonego w serwisie, wystarczyłoby posłużyć się poleceniem `blog/*`. Aby wyświetlić dany blok na stronie głównej serwisu, skorzystaj z polecenia `<front>`. Przykład przedstawiony na rysunku 3.15 sprawia, że wybrany blok nie pojawi się na wymienionych na liście stronach witryny.

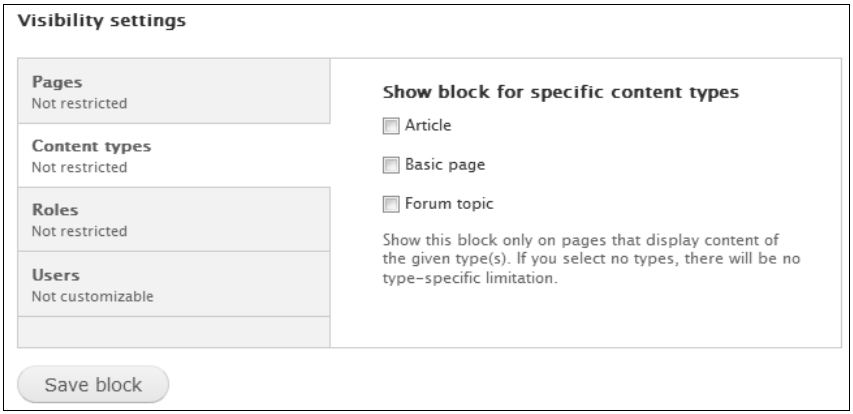

Rysunek 3.15. Ustawienia wyświetlania bloku na stronach

Adresy stron na liście możesz podawać w postaci systemowego URL (na przykład `node/2`) lub aliasu (na przykład `article-1`). W rozdziale 7. znajdziesz szersze omówienie tematu tworzenia ścieżek aliasów. System Drupal traktuje obydwa rodzaje zapisu w sposób rozłączny, co oznacza, że jeśli korzystasz z aliasu, a ten ulegnie zmianie w pewnym momencie istnienia serwisu, to osoby odwiedzające stronę będą miały problemy z obejrzeniem jej zawartości. Załóżmy, że wybrany przez Ciebie blok ma pojawiać się wyłącznie na stronie opisanej aliasem `my`, a pewnego dnia zmienisz alias strony na `o-nas`, wtedy blok przestanie być w ogóle widoczny w serwisie. Posługiwanie się adresami systemowymi rozwiązuje ten problem, ponieważ każda strona serwisu ma własny, niepowtarzalny identyfikator, który nigdy nie ulega zmianie. Niestety i to rozwiązanie ma pewne ograniczenia. Jeśli zechcesz uniemożliwić wyświetlanie zawartości bloku na dziesięciu stronach, będziesz musiał wprowadzić na listę dziesięć osobnych adresów URL, ponieważ korzystanie z zapisu systemowego nie pozwala na stosowanie znaku specjalnego `*`. Automatyczne nadawanie aliasów (rozdział 8.) stanowi pewnego rodzaju zabezpieczenie, ale i ta opcja nie jest wolna od ograniczeń. Tak czy inaczej zanim przystąpisz do definiowania ustawień wyświetlania bloku na stronach, będziesz musiał zastanowić się nad sposobem zapisywania adresów URL w całym serwisie.

Ustawienia wyświetlania bloku w zależności od zawartości strony

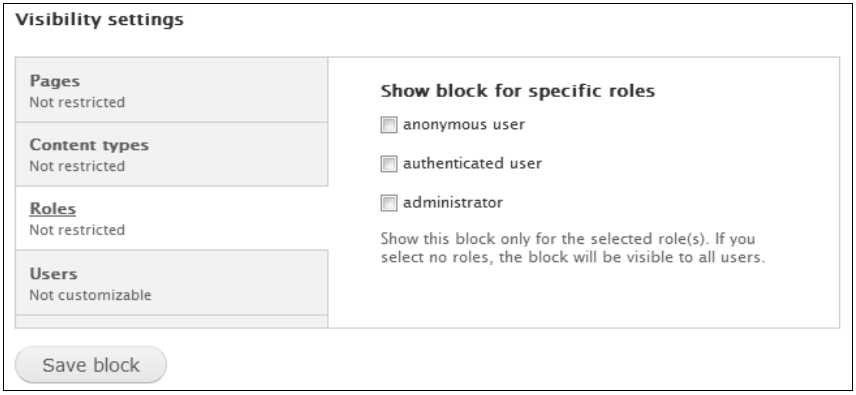
Dzięki ustawieniom widoczności bloku jego treść może pojawiać się tylko na stronach o określonych rodzajach zawartości. Opcje ustawień przedstawia rysunek 3.16. Korzystając z nich, możesz sprawić, że lista otwartych tematów forum będzie pojawiać się wyłącznie na stronach forum prowadzonego w serwisie.

Rysunek 3.16. Ustawienia wyświetlania dla różnych rodzajów zawartości

Ustawienia wyświetlania bloku w zależności od rangi użytkownika

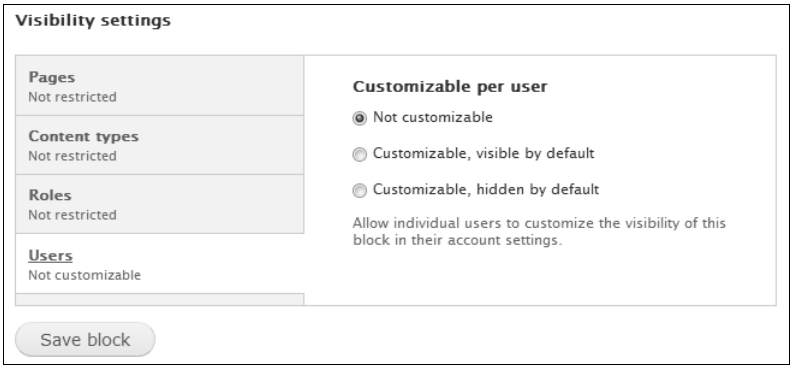
Ten zestaw ustawień pozwala określić grupy użytkowników, dla których dany blok będzie niewidoczny (rysunek 3.17). Jeżeli żadna z rang nie zostanie zaznaczona, blok będzie widoczny dla wszystkich użytkowników serwisu.

Rysunek 3.17. Wyświetlanie bloków dla użytkowników różnych rang

Indywidualne ustawienia wyświetlania bloku dla poszczególnych użytkowników

Jeżeli wybierzesz odpowiednią opcję, użytkownicy serwisu będą mogli decydować o tym, czy zawartość danego bloku jest widoczna w przeglądarce, czy zostanie przed nimi ukryta (rysunek 3.18). Taką możliwość mają oczywiście wyłącznie użytkownicy zarejestrowani i zalogowani, którzy włączyli odpowiednią funkcję na stronie ustawień swojego konta.

Rysunek 3.18. Konfigurowanie ustawień wyświetlania dla poszczególnych użytkowników

Menu i odnośniki menu

Ten podrozdział poświęciłem omówieniu dostępnego w systemie Drupal mechanizmu dodawania nowych menu do witryny oraz sposobu umieszczania w nim nowych odnośników. Poniżej znajdziesz opis domyślnych list menu dostępnych na stronach *Structure/Menus* (struktura/menu) panelu administracyjnego oraz instrukcje pozwalające w łatwy sposób umieścić na stronie własne menu i dodać do niego odpowiednie odnośniki. Postaram się też przedstawić możliwości domyślnych menu systemu oraz opcje ich konfiguracji. Po zakończeniu lektury tego podrozdziału będziesz prawdziwym mistrzem w przenoszeniu odnośników między listami menu i niekwestionowanym królem tworzenia nowych menu!

Omówienie systemu menu w witrynach Drupal

Aby dostać się do formularza pracy z menu i ich odnośnikami, otwórz stronę *Structure/Menus* (struktura/menu). Dodawanie nowych menu i kolejnych odnośników jest bardzo intuicyjne.

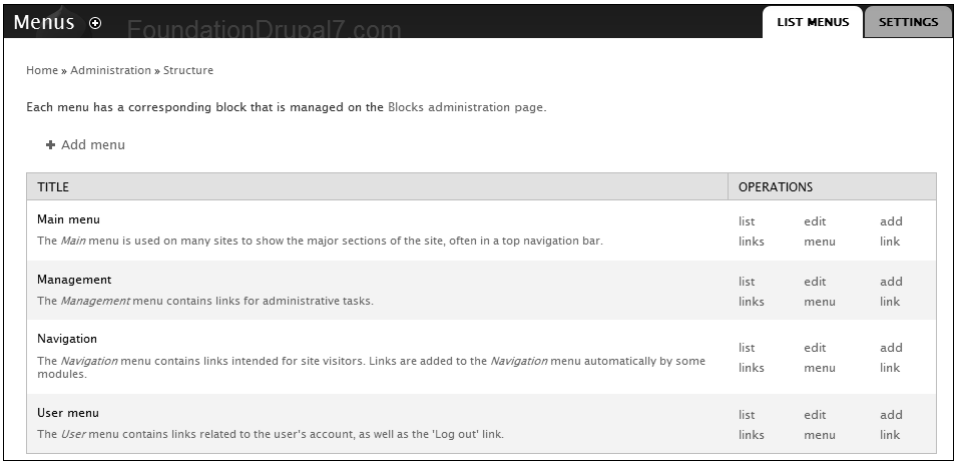
1. Dodaj nowe menu.
2. Dodaj odnośniki do menu.
3. Udaj się na stronę konfigurowania bloków i ustaw nowe menu w wybranym przez siebie obszarze strony.

Najważniejszym wnioskiem wypływającym z powyższego wywodu jest to, że system Drupal tworzy automatycznie nowy blok dla każdego zdefiniowanego menu, którym można następnie zarządzać za pomocą formularzy dostępnych na stronie *Structure/Blocks* (struktura/bloki). Oznacza to, że blok menu podlega dokładnie tym samym prawom, co wszystkie pozostałe bloki w systemie. Możesz zatem umieścić je w wybranym obszarze witryny, możesz wyświetlać jego zawartość wyłącznie dla określonych rodzajów zawartości, na wybranych stronach lub dla użytkowników wskazanej rangi. Pamiętaj jednak, że samo ukrycie menu przed określoną grupą użytkowników nie blokuje im dostępu do stron, które zostały zdefiniowane w odnośnikach tego menu.

Domyślnie system Drupal wyświetla wszystkie odnośniki menu w postaci pionowej listy, co oznacza, że aby wyświetlić je w poziomie, musiałbyś dokonać odpowiednich zmian w kodzie CSS (rozdział 8.). W czasie tego etapu pracy nad konfiguracją strony bardzo łatwo jest zapędzić się i powiedzieć sobie „Tylko poprawię wyświetlanie odnośników menu i wracam do pracy nad konfiguracją". Nie rób tego! Wróć natychmiast! Trzymaj się ściśle podziału na konfigurowanie zawartości witryny i pracę nad jej wyglądem!

Domyślne menu

System Drupal w domyślnie dostępnej wersji oferuje pięć menu, z których każde pełni osobną i ściśle określoną rolę. Role te opiszę w dalszej części podrozdziału. Otwórz stronę *Structure/Menus* (struktura/menu). W oknie przeglądarki pojawi się panel widoczny na rysunku 3.19, w którym możesz wyświetlać odnośniki poszczególnych menu, dodawać nowe i edytować układ całego menu.

Rysunek 3.19. Pełna lista dostępnych menu znajduje się na stronie Structure/Menus (struktura/menu)

Main menu (menu główne)

To menu pierwszego poziomu, w którym powinny pojawiać się odnośniki prowadzące do najważniejszych działów witryny. Zazwyczaj wyświetla się je w obszarze nagłówka lub w pobliżu góry strony. Większość motywów wyświetla je w postaci elementu strony, o czym napiszę szerzej w podrozdziale „Motywy graficzne" tego rozdziału.

Management (zarządzanie)

Menu zarządzania to górny pasek narzędzi zawierający odnośniki do stron panelu administracyjnego. Domyślnie pojawia się także w lewym panelu bocznym motywu *Garland*.

Navigation (nawigacja)

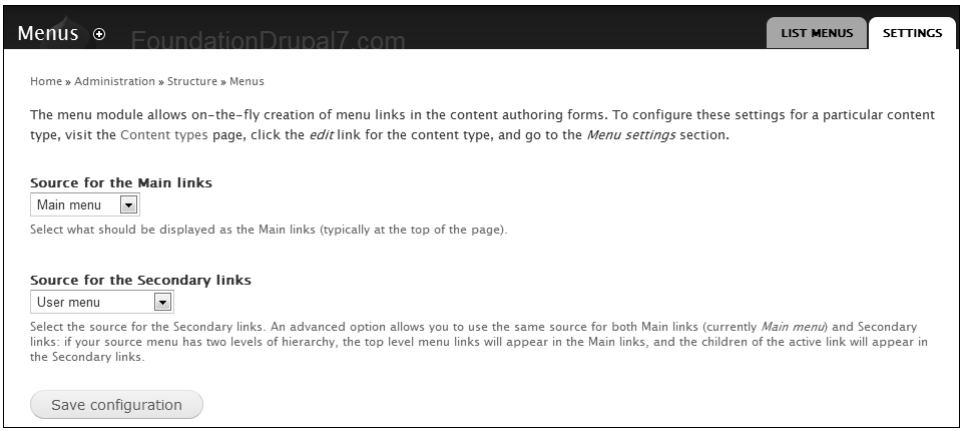
Większość modułów automatycznie dodaje do tego menu odnośniki prowadzące do stron przeznaczonych dla odwiedzających serwis i jego użytkowników. Domyślnie pojawia się ono w lewym panelu bocznym motywu *Garland*, choć może być niewidoczne, jeśli żaden moduł nie umieścił w nim jeszcze odnośnika.

User menu (menu użytkownika)

Menu to pojawia się w pasku narzędzi administracyjnych i zawiera odnośnik do strony konta użytkownika oraz odnośnik wylogowania z serwisu.

Globalne ustawienia menu

Większość globalnych ustawień menu jest dostępna w zakładce *SETTINGS* (ustawienia) strony *Structure/Menus* (struktura/menu) przedstawionej na rysunku 3.20. (Na własne potrzeby określam tę grupę ustawień **globalnymi ustawieniami menu**, aby odróżnić je jakoś od ustawień dla poszczególnych menu; autorzy systemu stosują w obydwu przypadkach określenie „ustawienia menu").

Rysunek 3.20. Strona ustawień menu Structure/Menus/Settings (struktura/menu/ustawienia) zawiera opcje decydujące o działaniu wszystkich innych dostępnych w systemie menu

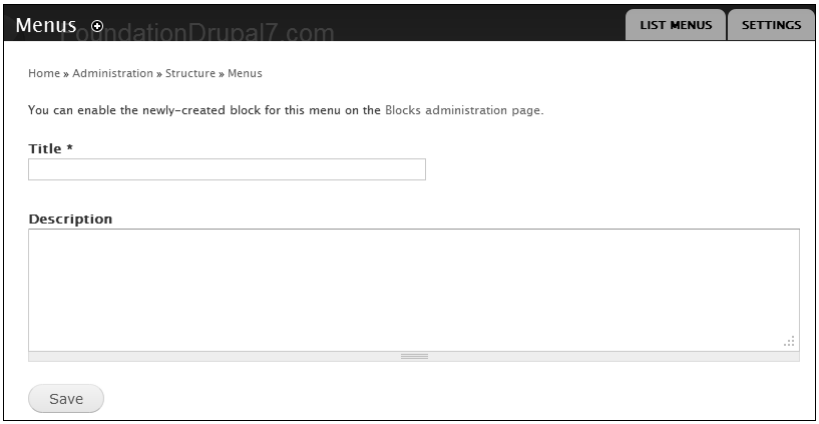
Lista *Source for the Main links* (źródło dla głównych linków) pozwala określić, które menu będzie pełnić rolę menu głównego. Menu główne pojawia się w większości motywów graficznych systemu Drupal. Nie ma żadnych ograniczeń co do nadawania wybranemu menu roli menu głównego. W niektórych skórkach jest ono wyświetlane jako element strony. Lista *Source for the Secondary links* (źródło dla dodatkowych linków) działa na podobnej zasadzie. Można z niej wybrać dowolne menu, które pojawi się na stronach witryny jako element układu strony. Jedyna różnica między tymi dwoma narzędziami polega na tym, że w przypadku odnośników dodatkowych możesz skorzystać z zaawansowanych opcji ustawień i przypisać im to samo menu, które pojawiło się w odnośnikach głównych. W takim przypadku menu dodatkowe zostanie wyświetlone jako odnośniki zagnieżdżone w menu głównym, na przykład w następujący sposób:

- Główna
- O nas
  - Ludzie
  - Atuty
  - Inwestorzy
- Kontakt

Gdy użytkownik wybierze odnośnik *O nas*, otworzy się przed nim menu dodatkowe zawierające odnośniki *Ludzie*, *Atuty* i *Inwestorzy*. Nic takiego nie będzie miało miejsca, gdy użytkownik kliknie któryś z odnośników *Główna* lub *Kontakt*.

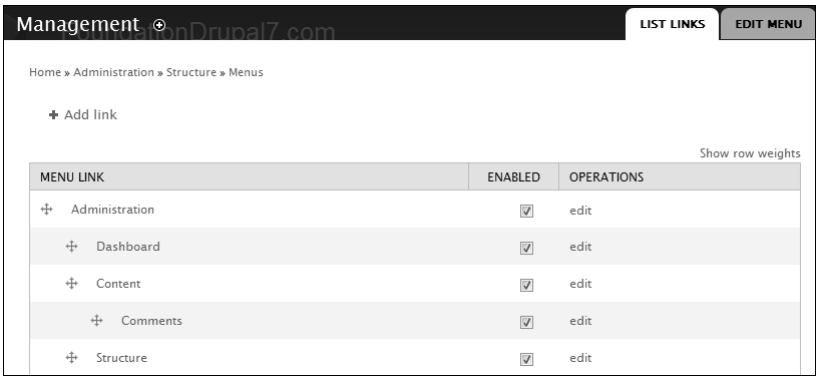
Dodawanie nowego menu

Każde z istniejących menu można edytować, a jeśli to nie wystarczy, można utworzyć nowe narzędzie nawigacji. W tym celu otwórz stronę *Structure/Menus* (struktura/menu) i kliknij odnośnik *Add menu* (dodaj menu, rysunek 3.21). W formularzu tworzenia nowego menu obowiązkowo musisz wypełnić tylko jedno pole — *Title* (tytuł). Jego zawartość będzie pojawiać się w wielu miejscach — na stronie głównej panelu zarządzania listami menu, w formularzu tworzenia zawartości w zakładce ustawień menu czy w nazwie bloku. Zawartość pola *Description* (opis) pojawia się jedynie na głównej stronie panelu zarządzania menu. Wraz z utworzeniem nowego menu na stronie zarządzania blokami pojawia się nowy blok, który będziesz musiał włączyć i skonfigurować na stronie zarządzania blokami *Structure/Blocks* (struktura/bloki).

Rysunek 3.21. Aby zdefiniować nowe menu, otwórz stronę Structure/Menus (struktura/menu) i kliknij odnośnik Add menu (dodaj menu)

Każde menu posiada własny formularz administracyjny, do którego prowadzą odnośniki *Structure/Menus/LIST LINKS* (struktura/menu/wypisz odnośniki). Za jego pomocą możesz zmieniać kolejność odnośników w poszczególnych menu, przeciągając je na wybrane miejsca. To znacznie poręczniejsze niż określanie wagi odnośnika na stronie tworzenia zawartości. Jeżeli zmienisz układ menu na poziomy, przesunięcie odnośnika w górę na liście przeniesie go w prawą stronę paska menu (rysunek 3.22).

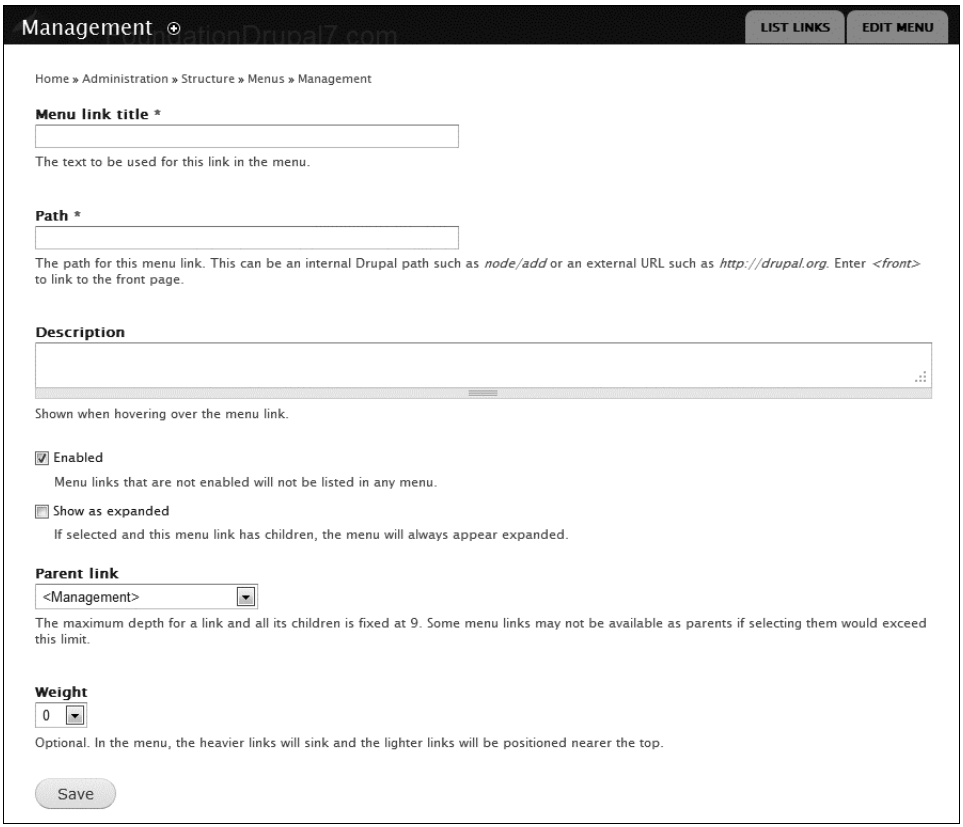

Rysunek 3.22. Strona zarządzania odnośnikami menu jest dostępna na stronie Structure/Menus/LIST LINKS (struktura/menu/wypisz odnośniki)

Odnośniki menu są domyślnie udostępniane użytkownikom serwisu. Te, które wyłączysz, znikają z bloku menu, ale są nadal widoczne w formularzu administracyjnym. Każde menu może posiadać aż dziewięć poziomów zagnieżdżenia. Gdy klikniesz odnośnik *edit* (edytuj), w przeglądarce pojawi się formularz edycji odnośnika. Jeżeli zaznaczysz w nim pole wyboru *Show as expanded* (pokaż jako rozwinięte), wszystkie zagnieżdżone odnośniki aktywnej pozycji menu (czyli na otwartej stronie, do której prowadzi dany odnośnik) pojawią się w bloku menu. Jak można się domyślić, odnośnik *delete* (usuń) widoczny czasami w grupie *Operations* (czynności) pozwala usunąć wybraną pozycję z menu.

Dodawanie nowej pozycji do menu

Umieszczanie nowego odnośnika w menu jest możliwe po otwarciu formularza tworzenia zawartości albo po kliknięciu odnośnika *Add link* (dodaj odnośnik) na stronie *Structure/Menus* (struktura/menu). Tym razem będziesz musiał wypełnić nieco więcej pól obowiązkowych (rysunek 3.23).

Rysunek 3.23. Formularz edycji odnośnika menu otwiera się po kliknięciu odnośnika Add link (dodaj odnośnik) obok nazwy wybranego menu na stronie Structure/Menus (struktura/menu)

W polu *Menu link title* (tekst odnośnika menu) wprowadź tekst, który ma wyświetlać się w postaci odnośnika. W polu *Path* (ścieżka) podaj adres URL do strony, którą chcesz udostępnić z poziomu menu. Pole *Description* (opis) może zawierać tekst wyświetlany w podpowiedzi pojawiającej się pod kursorem myszy, gdy ten znajdzie się nad tekstem odnośnika. Należy umieszczać w nim wyrażenia istotne z punktu widzenia wyszukiwarek,

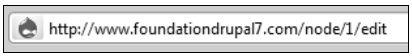
ponieważ często sprawdzają one opisy odnośników. Każdy nowy odnośnik jest domyślnie włączany — ustawienie to można zmienić na stronie zarządzania ustawieniami menu. Pole wyboru *Show as expanded* (pokaż jako rozwinięte) określa, czy odnośniki niższych poziomów mają być wyświetlane pod aktywnym odnośnikiem menu. Również i to ustawienie można zmienić później na stronie zarządzania menu. Przed zapisaniem opcji nowego odnośnika musisz wskazać jego rodzica w polu *Parent link* (nadrzędny link). Warto przy okazji wspomnieć, że jedyną metodą przenoszenia odnośnika z jednego menu do innego jest zmienienie odnośnika nadrzędnego.

Konfigurowanie strony głównej serwisu

Skoro znalazłeś się w tym miejscu, zakładam, że przygotowałeś już wszystkie niezbędne w serwisie menu, zdefiniowałeś ustawienia bloków i pewnie nawet dodałeś już jakąś treść. Pora zatem zająć się przygotowaniem strony głównej witryny. Przede wszystkim musisz zastanowić się, czy chcesz umieścić na niej pojedynczy segment, czy też ma zawierać listę odnośników do innych stron. Jeżeli zdecydujesz się na postać listy, na stronie głównej będą pojawiać się wszystkie segmenty, które postanowiłeś **promować na stronie głównej** (opcję tę zaznacza się w momencie tworzenia wpisu). Domyślne ustawienia systemu zakładają, że na stronie głównej będzie pojawiać dziesięć najnowszych wpisów.

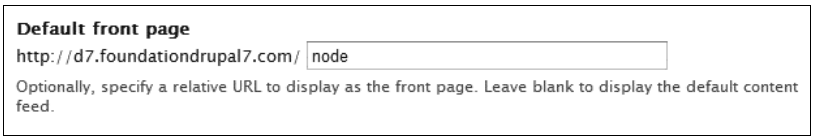
Istnieją dwa sposoby ograniczenia zawartości strony głównej do jednego wpisu. Wybór metody zależy od tego, jaki efekt końcowy chcesz osiągnąć. Najprostszym rozwiązaniem jest zamienienie strony głównej w pojedynczy segment.

1. Po wybraniu segmentu, który będzie pełnić rolę strony głównej witryny, określ jego identyfikator. Otwórz segment w pełnym widoku, kliknij odnośnik *edit* (edytuj) i sprawdź w pasku adresowym przeglądarki (rysunek 3.24) identyfikator węzła.

Rysunek 3.24. Po otwarciu segmentu w trybie edycji w przeglądarce pojawi się identyfikator tego wpisu

2. Teraz otwórz stronę *Configuration/Site information* (konfiguracja/podstawowe dane) i zmień wpis w polu *Default front page* (domyślna strona główna) na taki, w którym pojawi się identyfikator wybranego segmentu, na przykład: `node/XX` (w miejsce *XX* wpisz numer segmentu — rysunek 3.25).

Rysunek 3.25. Identyfikator strony głównej można zmienić w panelu administracyjnym Configuration/Site information (konfiguracja/podstawowe dane)

Po zastosowaniu opisanej w podanym przykładzie metody strona kryjąca się pod adresem *node/1* będzie zawsze wyświetlana na stronie głównej witryny, a opcja *Promote to front page* (na stronie głównej) przestanie działać. Efekt umieszczenia na stronie głównej zawartości jednego węzła *bez utraty* dostępu do opcji umieszczania na stronie głównej różnych wpisów można osiągnąć, zmieniając domyślną wartość *10* listy *Number of posts on front page* (ilość wpisów na stronie głównej). Pamiętaj jednak, że takie rozwiązanie nie sprawdza się w serwisach z dużą liczbą segmentów. Bardziej zaawansowane metody umieszczania wpisów na stronie głównej serwisu stają się dostępne po zainstalowaniu modułu `Views` opisanego w rozdziale 7.

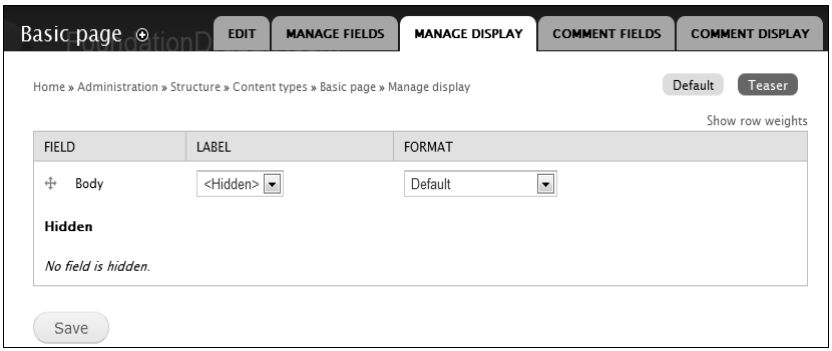
Opcja *Promote to front page* (na stronie głównej) jest dostępna w formularzu tworzenia nowego wpisu. Znajduje się w poziomej zakładce *Publishing options* (opcje publikacji) na dole strony *Add content* (dodaj treść).

3. Otwórz stronę *Configuration/Site information* (konfiguracja/podstawowe dane) i ustaw parametr *Number of posts on front page* (ilość wpisów na stronie głównej) na wartość 1 (rysunek 3.26).

Rysunek 3.26. To ustawienie sprawi, że na stronie głównej będzie pojawiać się tylko jeden wpis

4. Pamiętaj, że na stronie głównej pojawiają się tylko fragmenty wpisów. Jeżeli chcesz wyświetlać na niej całą zawartość segmentu, musisz zmienić domyślną metodę wyświetlania skróconej wersji treści zawartości. W tym celu otwórz zakładkę *MANAGE DISPLAY* (zarządzaj wyświetlaniem) na stronie *Structure/Content types* (struktura/rodzaje zawartości).
5. Kliknij odnośnik *Teaser* (skrót), a następnie wybierz z listy rozwijanej *FORMAT* (format) opcję *Default* (domyślny), jak pokazuje to rysunek 3.27. Powtórz tę operację dla każdego z rodzajów zawartości z zakładki *MANAGE DISPLAY* (zarządzaj wyświetlaniem) strony *Structure/Content types* (struktura/rodzaje zawartości).

Rysunek 3.27. Zmień ustawienia formatowania widoku Teaser (skrót) na Default (domyślny)

Głównym problemem, jaki pojawia się podczas korzystania z opcji **promowania** tekstów na stronie głównej, jest to, że najprawdopodobniej została ona wybrana dla większej liczby wpisów. Opcja **przyklejania** tekstu pozwala wprawdzie umieścić wybrany wpis na szczycie listy, ale tu również nie narzucono żadnych ograniczeń ilościowych względem liczby wyróżnianych w ten sposób tekstów. Gdyby interesowało Cię takie rozwiązanie, najrozsądniej byłoby udać się na stronę administracyjną *Content* (zawartość) i skorzystać ze zbiorczej możliwości przeprowadzenia aktualizacji opcji publikacji.

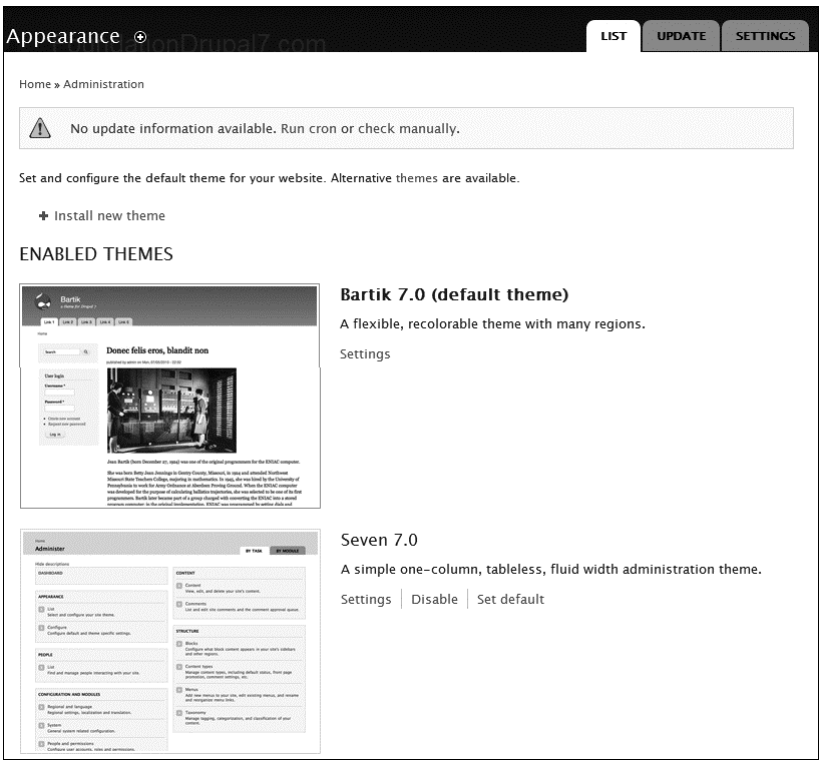
Zwróć też uwagę na to, że na stronie głównej może znaleźć się dowolnie wybrana zawartość. Możesz wyodrębnić ją za pomocą odpowiednio dobranych list taksonomii, mogą ją stanowić strony generowane dzięki wykorzystaniu odpowiednich modułów czy widoków, a to jeszcze nie wszystkie rozwiązania. Nie bój się eksperymentować!

Wygląd

Za wygląd i prezentację treści w systemie Drupal odpowiadają skórki. Skórka, czy też inaczej motyw graficzny, składa się między innymi z kilku szablonów HTML, plików CSS, przygotowanych wcześniej grafik oraz plików JavaScript. Każda witryna może korzystać z kilku motywów — domyślnie używane są dwa: pierwszy dla części administracyjnej serwisu, drugi w części prezentacji treści. Zmienianie motywów, a tym samym nadawanie serwisowi innej wymowy, nie wymaga specjalnych zabiegów, ale ingerencja w wygląd skórki z poziomu przeglądarki nie jest możliwa. Nowi użytkownicy systemu często mają kłopoty ze zrozumieniem, za które elementy wyglądu odpowiadają ustawienia części administracyjnej, a co zależy od kodu zapisanego w motywie. Pomocne może okazać się poznanie budowy skórki, ale niejednokrotnie wymaga to wiele czasu oraz wytężonej pracy. O zagadnieniach związanych z tworzeniem nowych motywów oraz edytowaniem już istniejących, czyli o tak zwanym **projektowaniu motywów**, opowiem szerzej w rozdziale 8.

Wybieranie motywu graficznego

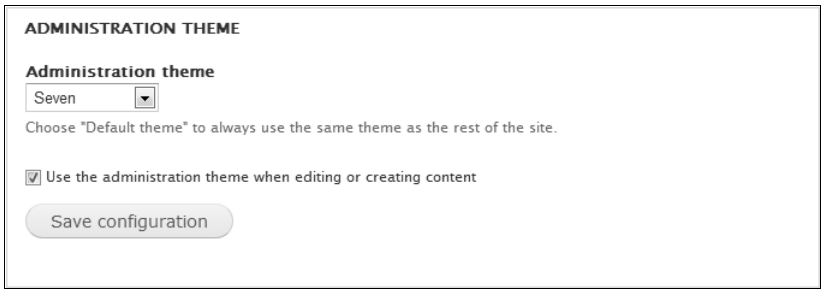
Kliknij odnośnik *Appearance* (wygląd) w pasku narzędzi administracyjnych. Otwarta w ten sposób strona zawiera listę wszystkich dostępnych w systemie skórek wraz z ilustracjami ich wyglądu oraz odnośnikami do opcji ustawień dla każdego z nich (rysunek 3.28). Domyślna instalacja Drupala wykorzystuje motyw *Bartik* do prezentacji treści oraz motyw *Seven* do wyświetlania zawartości panelu administracyjnego.

Rysunek 3.28. Strona zarządzania motywami graficznymi staje się dostępna po kliknięciu odnośnika Appearance (wygląd) w pasku narzędzi administracyjnych

Odnośnik *Set default* (ustaw domyślne) pozwala wskazać, która ze skórek ma stać się domyślnym motywem graficznym witryny (z tego względu odnośnik ten jest dostępny wyłącznie dla motywów, które chwilowo nie są używane). Zmiana motywu graficznego oznacza zmianę wyglądu strony oraz układu jej elementów. Zanim któraś ze skórek stanie się motywem domyślnym, musi zostać włączona w panelu administracyjnym. Motyw po włączeniu staje się dostępny dla wszystkich modułów oraz narzędzi administracyjnych, dzięki czemu na przykład zyskasz możliwość rozmieszczenia poszczególnych bloków w obszarach nowego motywu po udaniu się na stronę *Structure/Blocks* (struktura/bloki). Gdy włączysz motyw graficzny, na stronie bloków (pod jej tytułem) pojawi się nowy odnośnik prowadzący do strony zarządzania ustawieniami motywu. Odnośniki takie pojawiają się wyłącznie dla włączonych skórek.

Aby wskazać motyw, jaki ma pojawiać się na stronach części administracyjnej serwisu, użyj rozwijanej listy *Administration theme* (skórka działu zarządzania). Domyślnie ustawioną skórką jest motyw *Seven*, ale możesz zmienić go na motyw *Minnelli* lub pobrać dowolny udostępniany przez społeczność Drupal w serwisie *Drupal.org*. Opcja *Default* (domyślna skórka) sprawia, że za wygląd działu zarządzania będzie odpowiadać ten sam motyw graficzny, który obsługuje pozostałą część witryny, w tym przypadku motyw *Garland*. Zaznaczenie pola wyboru *Use the administration theme when editing or creating content* (wyświetlaj stronę za pomocą skórki administracyjnej w trakcie edycji lub tworzenia zawartości) sprawia, że wszelkie zmiany edycyjne w treści serwisu lub dodawanie nowej zawartości odbywa się na stronie o wyglądzie właściwym dla administracyjnej części serwisu (rysunek 3.29).

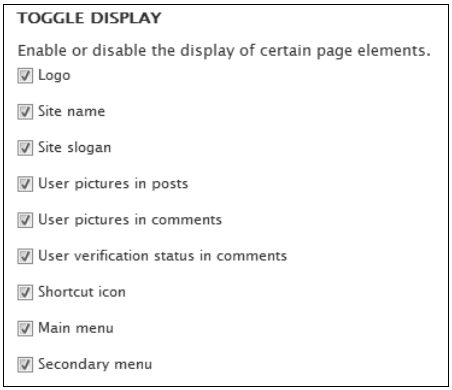

Rysunek. 3.29. Pole wyboru Use the administration theme when editing or creating content (wyświetlaj stronę za pomocą skórki administracyjnej w trakcie edycji lub tworzenia zawartości) znajdujące się na dole strony wyglądu w części administracyjnej określa wygląd stron działu zarządzania

Globalne i lokalne ustawienia motywów graficznych

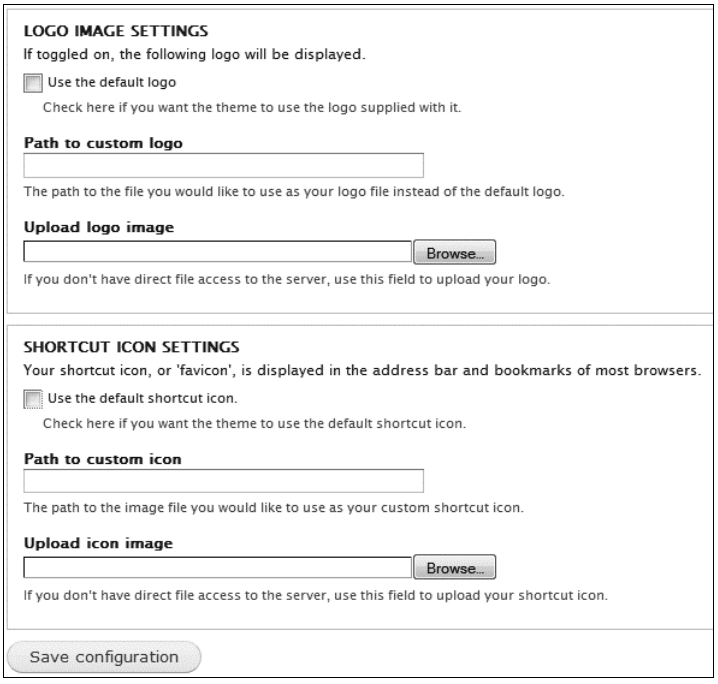
Część ustawień dotyczących działania motywu graficznego jest dostępna w części administracyjnej systemu Drupal. Aby dostać się do strony ustawień globalnych serwisu, kliknij odnośniki *Appearance/Settings* (wygląd/ustawienia). Odnośnik *settings* (ustawienia) przy nazwie motywu przeniesie Cię do sekcji ustawień lokalnych dla wybranego motywu.

Każda ze skórek wyświetla zestaw elementów strony, które możesz dowolnie włączać i wyłączać — logo, nazwę strony, pole wyszukiwania, menu główne (pełną listę znajdziesz na rysunku 3.30). Wszystkie te opcje zaliczają się do globalnych ustawień wyglądu serwisu i mogą zostać włączone dla wybranych motywów, mimo że będą wyłączone na poziomie globalnym. Pamiętaj też, że pole wyszukiwania, a także menu główne i dodatkowe mogą pojawiać się w serwisie nie tylko w postaci elementu strony, ale także jako zawartość bloku — możesz korzystać z obydwu tych opcji jednocześnie.

Rysunek 3.30. Globalna lista elementów strony [kolejno: logo, nazwa witryny, hasło strony, portrety użytkowników w treści wpisów, portrety użytkowników w odpowiedziach, status weryfikacji użytkownika w odpowiedziach, ikona skrótu, menu główne, menu odnośników dodatkowych — przyp. tłum.]

Domyślne ustawienia systemu Drupal zakładają użycie tej samej grafiki w postaci logo (pojawia się w nagłówku strony) oraz w charakterze favicon, czyli ikony pojawiającej się w pasku adresowym przeglądarki. Usuwając zaznaczenia z pól *Use the default logo* (używaj domyślnego logo) i *Use the default shortcut icon* (używaj domyślnej ikony skrótu) widocznych na rysunku 3.31, zyskasz dostęp do pól, które pozwolą Ci umieścić na serwerze własne grafiki. Warunki, jakie powinny spełniać takie obrazy, omówiłem szerzej w rozdziale 8.

Rysunek 3.31. Globalne ustawienia znaków identyfikacyjnych serwisu

Podsumowanie

Rozpocząłem swój wywód od krótkiego opisania procesu tworzenia serwisu oraz wzmianki na temat potrzeby dzielenia go na dwa etapy — pracę nad zawartością i pracę nad wyglądem strony. Etap pracy nad zawartością obejmuje konfigurację modułów, definiowanie bloków oraz dodawanie zawartości i ewentualnej grafiki. Dopiero potem należy przejść do zagadnień związanych z tworzeniem kodu HTML oraz edytowaniem plików CSS. Wspominałem też o potrzebie zachowania porządku pracy — przed przystąpieniem do rozwijania nowej części witryny należy najpierw zakończyć wszystkie prace nad poprzednią. Oznacza to, że po zainstalowaniu nowego modułu należy najpierw zadbać o wprowadzenie do niego treści i określenie położenia bloków, a dopiero potem przystąpić do dodawania nowej części witryny.

Poruszyłem tu także kilka zagadnień istotnych dla samej idei systemu Drupal — na przykład zasady funkcjonowania bloków, menu czy motywów. Dowiedziałeś się, jak w łatwy sposób zarządzać blokami wyświetlanymi w poszczególnych obszarach serwisu, odkryłeś też, że blok może prezentować zawartość pochodzącą z dowolnego źródła — menu, modułu czy nawet treść podaną bezpośrednio przez użytkownika. Ostatnim tematem tego rozdziału były rozważania dotyczące włączania nowych motywów graficznych oraz konfigurowania ich tak, by wyświetlały wybrane elementy strony.

Skorowidz

A

administrator, 24
aktualizowanie modułów dodatkowych, 234
aktualizowanie modułów rdzenia, 237
aktualizowanie serwisu, 227
atrybut
    alt, 255
    nofollow, 273
    rel, 258

B

badanie ruchu na stronie, 180
Basic page (prosta strona), 31
baza danych
    kolumna, 22
    tabela, 22
    wiersz, 22
bezpieczeństwo serwisu, 231, 238
    Raport Recent log entries
        (ostatnie wpisy dziennika), 232
    Reports/Status report
        (raporty/raport o stanie witryny), 232
    Top 'access denied' errors (najczęstsze
        błędy odmowy dostępu), 232
    Top 'page not found' errors (najczęstsze
        błędy nieodnalezienia strony), 232
blok, 34, 66, 185
    archiwum, 287
    informacje o użytkowniku, 67
    komentarze, 67
    menu, 67
    panel administracyjny, 67
    Switch user (przełącz użytkownika), 124
    treści promowanych, 291
    ustawienia indywidualne, 68
    ustawienia wyświetlania, 69, 70, 71
blokowanie adresu IP, 121
błąd, przekroczenie czasu żądania
    (server timeout error), 38

C

cięcie grafiki, 206
content type (rodzaj zawartości), 22
cPanel, 218
    dodawanie bazy danych MySQL, 41
    dodawanie użytkownika do bazy danych, 41
    przygotowywanie witryny roboczej, 218
    usuwanie problemów z serwisu testowego, 221
    zakładanie konta w aplikacji WHM, 40
cron, 61, 233
CSS sprite, 261
CUSTOM DISPLAY SETTINGS (ustawienia wyświetlania), 100
czas pracy i koszty wykonania zlecenia, 248

D

dodatek
    Embedded Media Thumbnail, 276
    Firebug, 181, 191, 243, 270
    yslow, 260
dodawanie
    nowego użytkownika, 111
    nowej rangi, 120
    pól do formularzy, 275
    zdjęć profilowych, 117
Drupal, 22

E

e-commerce, 282
edytor graficzny, 166
edytor WYSIWYG, 58, 166

F

filtr
    All displays (wszystkie formaty), 158
    All storage (każde pochodzenie), 157
    All types (wszystkie typy), 158

Firebug, 181, 191, 270
  analizowanie struktury serwisu i jego plików, 243
format
  GIF, 213
  JPEG, 213
  PNG, 213
formularz
  Add feed (dodaj kanał), 127
  dodawania nowych pól, 92
  dodawania terminów słownika, 105
  edycji odnośnika menu, 75
  MANAGE DISPLAY (zarządzaj wyświetlaniem), 102
  Search index (indeks wyszukiwania), 102
  Search results (wyniki wyszukiwania), 102
  internetowy wykorzystujący Webform, 175
  zakładanie nowego konta, 113
funkcja
  date(), 63
  ddebug_backtrace, 270
  dprint_r(), 270
funkcja aktualizowania statusu, 233
funkcjonalność serwisu, 84
Fusion, 184, 189

G

galeria obrazów, 290
gamut, 208
globalna lista elementów strony, 80
grupa
  Character case (wielkość liter), 154
  CONTEXTUAL FILTERS (filtry kontekstowe), 164
  Create a block (stwórz blok), 158
  Create a page (stwórz stronę), 158
  EXPOSED FORM (udostępniony formularz), 165
  FIELDS (pola), 287
  FILTER CRITERIA (filtry), 162
  FILTERS (filtry), 287
  FOOTER (stopka), 163
  FORMAT (format), 162
  HEADER (nagłówek), 163
  NO RESULTS BEHAVIOR (wygląd przy braku wyników), 165
  OTHER (inne), 165
  PAGER (stronicowanie), 164
  PUNCTUATION (interpunkcja), 155
  RELATIONSHIPS (powiązania), 164, 291
  PAGE SETTINGS (ustawienia strony), 162
  SORT CRITERIA (sortowanie), 162
  TITLE (tytuł), 162
  Webform-enabled content types (rodzaje zawartości używające formularzy Webform), 173

I

indeksowanie wyszukiwania, 102
informacje o witrynie, 59
instalowanie systemu, 50
  automatyczna aktualizacja, 51
  konfigurowanie Server Settings (ustawień serwera), 53
  konfigurowanie Update Notifications (powiadomień o aktualizacjach), 53
  włączenie modułów rdzenia i konfigurowanie witryny, 52
iteratywna metoda, 57

K

karta
  Authoring information (kto, kiedy), 33
  Comment settings (ustawienia odpowiedzi), 32
  URL path settings (adres), 31
katalog
  all, 44
  default, 45
  files, 64, 96, 212
  fusion, 193
  libraries, 167
  modules, 44, 151
  private, 45, 65
  profiles, 44
  public, 45
  public_html, 46, 65, 225
  sites, 44
  test, 224
  themes, 44, 58, 184
katalog konfiguracyjny, 49
  zmiana uprawnień, 49
kod CSS, 190
konfigurowanie
  bloku, 67
  Google Analytics, 180
  Mollom, 178
  narzędzia cron, 61
  strony głównej, 76
  systemu plików, 64
  Webform, 172
  witryny, 59
  Wysiwyg, 167
konserwowanie serwisu, 237
  kopia zapasowa zawartości systemu, 238
konto użytkownika, 110
kontrolka autouzupełniania terminów, 95

L

linie i kształty, 209
lista
  Administration theme (skórka działu zarządzania), 79
  All tags (wszystkie tagi), 158
  Default comment setting for new content, 88
  plików CSS, 194
  Show (pokaż), 158
  sorted by (posortowane wg), 158
  Source for the Main links
    (źródło dla głównych linków), 73
  Source for the Secondary links
    (źródło dla dodatkowych linków), 73
lista powiadomień, 229

Ł

łącze symboliczne (symlink), 224

M

mechanizm wprowadzania treści, 238
menu
  dodawanie nowego menu, 74
  dodawanie nowej pozycji, 75
  domyślne, 72
  globalne ustawienia, 73
  główne, 72
  Main menu (menu główne), 72
  Managemet (zarządzanie), 72
  Navigation (nawigacja), 72
  podręczne, 30
  User menu (menu użytkownika), 27, 72
  użytkownika, 27, 72
  własny formularz administracyjny, 74
moduł, 24
  Administration menu, 277
  Advanced Forum, 139
  Advanced help, 277
  Affilate, 282
  Automatic Nodetitles, 272
  Backup and Migrate, 217, 238
  Boost, 217, 259
  Calendar, 288
  Chaos tool suite, 269
  Colorbox, 280
  Commerce, 282
  Content Construction Kit (CCK), 275
  Content Management Filter, 278
  Content Template (Contemplate), 279
  Context, 238, 271
  Custom Breadcumbs, 272
  Custom Search, 272
  Custom Search Blocks, 272
  Custom Search Internationalization, 272
  Custom Search Taxonomy, 272
  Date, 276
  Devel, 124, 270
  Discount Coupons, 282
  Drupal for Facebook, 282
  Drupal For Firebug, 216, 270
  Drush, *Patrz* moduł Drush, 263
  Email, 276
  Embedded Media Field, 276
  External Links, 280
  Facebook-style Statuses (Microblog), 282
  FAQ, 255
  Features, 238, 271
  Feedback, 278
  Field Permissions, 276
  Flag, 272
  Flag Terms, 273
  Flag Weights, 273
  Flar, 292
  Google Analytics, 180, 217, 230
  jQuery plugins, 280
  jQuery UI, 280
  jQuery Update, 281
  Link, 276
  LoginToboggan, 278
  MailChimp, 246, 281
  Memcache, 260
  Menu Attributes, 258, 273
  Menu block, 273
  Name, 276
  Nice menus, 273
  Nodequeue, 274, 291
  nodereference, 275
  Organic groups, 282
  Panels, 274
  Path Redirect, 155, 257
  Phone, 277
  Privatemsg, 282
  Quick Tabs, 281
  Recurring Payments, 282
  References, 285
  Rules, 274
  Signup, 285
  Signwriter, 207
  Simplenews, 246, 281
  Site map, 274
  sklepu internetowego Ubercart, 84
  Spaces, 238, 271
  Statistics, 230
  String Overrides, 274

moduł
Strongarm, 238, 271
Superfish, 281
Theme Developer, 279
ThemeKey, 279
Transliteration, 278
Twitter, 283
Ubercart, 282
Update Manager, 233
User Points, 283
User Protect, 278
User Relationships, 283
userreference, 276
Views, *Patrz* moduły dodatkowe
Webform, 172, 246
Wishlist, 282
Workflow, 275
Wysiwyg, 167
Zenophile, 279
Zenophile Midnight, 279
Zenophile Sidebars, 279
moduł Drush, 263
instalowanie w cPanel, 265
polecenia modułu, 263, 267
rozszerzenie
moduł Backup and Migrate, 264
moduł Drush Cleanup, 264
moduł Drush EM, 264
moduł Drush Make, 265
moduły dodatkowe
DHTML Menu, 171
Mollom, 178
Pathauto, 152
opcje ustawień, 154
zakładka BULK UPDATE, 153
zakładka DELETE ALIASES, 153
zakładka LIST, 152
zakładka PATTERNS, 152
zakładka SETTINGS, 152
przygotowywanie witryny
Coder, 216
Devel, 216
Drupal for Firebug, 216, 270
Testing (moduł rdzenia), 216
Theme developer, 216
Views, 76, 86, 156, 285
gotowy szablon widoku, 166
przykłady użycia, 156
zakładka BULK EXPORT, 156
zakładka LIST, 156
zakładka SETTINGS, 156
moduły rdzenia, 25, 123
Aggregator, 125
Add feed (dodaj kanał), 127
panel konfiguracji, 125
Recent news (ostatnie wiadomości), 125
Blog, 127
Allow comment title (tytuł odpowiedzi dozwolony), 129
podnoszenie funkcjonalności, 129
ustawienia konfiguracyjne, 128
Book, 131
Add content/Book page (dodaj treść/strona książki), 132
Book navigation (książka), 131
Book navigation block display (ustawienia wyświetlania bloku książki), 132
edit order and titles (zmiana tytułów i kolejności), 133
konfigurowanie modułu, 132
Comments, 133
strona zarządzania odpowiedziami, 134
Contact, 134
ustawienia formularza kontaktowego, 134
Content translation, 139
konfigurowanie modułu, 143
Forum, 136
hierarchia działów i forów, 138
ustawienia konfiguracyjne, 137
Locale, 139
konfigurowanie modułu, 140
OpenID, 145, 216
Log in using OpenID (logowanie z OpenID), 145
Poll, 146
formularz dodawania ankiet, 147
Tracker, 148
moduły związane z SEO
Boost, 217, 259
Global Redirect, 257
Menu Attributes, 258, 273
Meta tags, 257
Page Title, 258
Path Redirect, 155, 257
Pathauto, 152, 256
SEO Checklist, 256
XML sitemap, 259
motyw graficzny
Bartik, 78
Fusion, 184, 189
Garland, 79
Minnelli, 79
określanie szerokości bloków i ich wyrównania, 189
planowanie wyglądu, 185
praca w układzie siatki, 186
Seven, 78
umieszczanie zawartości w obszarach, 188
ustawienia globalne, 79
ustawienia lokalne, 79
ustawienia motywu, 186

Vibe, 185
Zen, 260
zmiana wyglądu paneli bocznych, 187
motyw podstawowy, 184
multisite, 46

N

nadpisywanie, 192
narzędzia
administratora, 277
budowania witryny, 271
graficzne, 279
projektowania, 269
narzędzie
Ajax responder, 269
Cięcie na plasterki, 212
Content, 269
Contexts, 269
CSS tools, 269
Dependent, 270
Exportables, 270
Form tools, 270
Form wizard, 270
FreeRandom Password Generator, 216
menedżer aktualizacji, 227
Modal dialog, 270
Object caching, 270
Zapisz dla Internetu i urządzeń, 208
Zaznaczanie plasterków, 212
nawiązywanie połączenia z serwerem FTP, 235
node (segment, wpis), 22

O

obiekt nodequeue, 291
obsługa serwera
aplikacja cPanel, 40
aplikacja Plesk, 40
aplikacja własna, 40
obszar, 23
pomocy, 66
zawartości głównej, 66
ocenianie modułu, 250
oddzielanie grafiki od treści, 206
odnośnik
Add block (dodaj blok), 34
Add content (dodaj treść), 27
Add format (dodaj format daty), 63
Add language (dodaj język)., 140
Add link (dodaj odnośnik), 75
Add new view (dodaj nowy widok), 157, 158
Add terms (dodaj terminy), 104
Add to default (dodaj do sekcji skrótów Default), 29
Add vocabulary (dodaj słownik), 104
Administration (zarządzanie), 28
Appearance (wygląd), 28, 78
Configuration/Account settings (konfiguracja/ustawienia konta), 112
Configuration/Site information (konfiguracja/podstawowe dane), 59
Customize Dashboard (dostosuj kokpit), 30
Demonstrate block regions (zademonstruj obszary, w jakich można umieszczać bloki), 66, 188
Edit summary (edytuj podsumowanie), 31
Find content (odnajdź treść), 27
Import (importuj), 157
Install new theme (instalacja nowej skórki), 184
list terms (wyświetl terminy), 105
Log out (wyloguj), 27
manage display (zarządzaj wyświetlaniem), 99
manage fields (zarządzanie polami), 91, 255
Modules (moduły), 28, 123
People (ludzie), 28, 111
PHP manual (podręcznik PHP), 63
RELATIONS (relacje), 105
REPLACEMENT PATTERNS (wzorce podstawiania), 153
Run update script (uruchom skrypt aktualizujący), 233
Webform settings (ustawienia formularzy Webform), 172
określanie wymagań, 245
opcja
Caching (pamięć podręczna), 166
Count content views (zliczaj odsłony stron), 231
Discard access logs older than (usuń wpisy w dzienniku starsze niż), 230
Enable access log (włącz dziennik odwiedzin), 230
Enable Alt field (pole ALT dostępne), 255
Enable Title field (pole TITLE dostępne), 255
promowania tekstu, 77
przyklejania tekstu, 77
Use AJAX (używaj AJAX), 166
optymalizowanie grafiki, 213
optymalizowanie strony, 260
zmniejszanie liczby żądań, 260

P

panel administracyjny
ikona strony domowej, 27
Management (management), 28
menu skrótów, 27
menu użytkownika, 27, 72
Navigation (nawigacja), 28
pasek narzędzi administracyjnych, 27
panel modułów, 124

parametr
Comment (odpowiedź), 165
Display status (status formatu), 165
Machine Name (identyfikator systemowy), 165
page rank, 258
Query strings (ustawienia kwerendy), 166
Update notifications (powiadomienia o nowych wersjach), 227
plik
.bashrc, 265
.htaccess, 254
.info, 192
comment-wrapper.tpl.php, 200
local.css, 190
php.ini, 39
robots.txt, 254
sample.local.css, 190
settings.php, 46
template.php, 201
plik konfiguracyjny, 49
pliki
.tpl.php, 201
CSS, 192
JS, 192
obrazów, 192
PHP, 192
szablonów, 199
wsadowe, 265
podmotywy, 184
podstrona /user/register, 111
pokaz slajdów, 290
pole, 91
ADMINISTRATOR ROLE (ranga administratora), 114
Auto-reply (automatyczna odpowiedź), 135
Block body (treść bloku), 34
Block description (opis bloku), 34
Body (treść), 31, 86
captcha, 178
Content
Body, 287
Link, 287
default front page (domyślna strona główna), 60
Description (opis), 31, 75
dodawania pliku, 96
File (plik), 97
ustawienia, 99
Format string (wyrażenie formatujące), 63
Image (zdjęcie), 97
opcje ustawień, 98
Menu link title (tekst odnośnika menu), 31, 75
node reference (odwołanie do segmentu), 285
Parent item (element nadrzędny), 31
Parent link (nadrzędny link), 76
Parent terms (nadrzędne terminy), 105
Path (ścieżka), 75
Separator (separator), 154
Show as expanded (pokaż jako rozwinięte), 76
Status (status), 112
tagged with (kategorii), 158
Title (tytuł), 31, 74
trzy główne kategorie pól, 92
type (typ), 158
ustawienia rejestracji i usuwania konta, 115
View name (nazwa widoku), 158
Weight (waga), 31, 105
pole komentarza, 103
pole liczbowe
Decimal (liczba dziesiętna), 94
Float (liczba zmiennoprzecinkowa), 94
Integer (liczba), 94
pole tekstowe, 93
pięć sposobów formatowania, 100
Strings to remove (łańcuchy znaków do usunięcia), 155
Term reference (odnośniki do terminu), 94
pole wyboru
Description (opis), 158
Reduce strings to letters and numbers (zredukuj do liter i cyfr), 155
Verbose (szczegółowość informowania), 154
powiadomienia, 281
powiadomienia e-mail, 118
powiadomienia o problemach z zabezpieczeniami, 229
poznawanie potrzeb klienta, 247
praca z tekstem, 207
profile barw, 208
projekt motywu graficznego, 260
protokół
Secure Shell (SSH), 39, 233
SFTP, 40
przenoszenie witryny, 224
przesunięcie barw (color shift), 207
przygotowywanie witryny
moduł Coder, 216
moduł Devel, 216
moduł Drupal for Firebug, 216, 270
moduł Testing (moduł rdzenia), 216
moduł Theme developer, 216
przygotowywanie witryny testowej do opublikowania, 222
przyjazne adresy, 63

R

ranga, 110
administrator, 110
użytkownik anonimowy, 110
użytkownik uwierzytelniony, 110

raport
Recent hits (ostatnie odsłony), 230
Recent log entries (ostatnie wpisy dziennika), 231
Status report (raport o stanie witryny), 232
Top 'access denied' errors (najczęstsze błędy odmowy dostępu), 231
Top 'page not found' errors (najczęstsze błędy nieodnalezienia strony), 231
Top pages (najpopularniejsze strony), 230
Top refferers (najczęściej odsyłające strony), 230
Top visitors (najczęściej odwiedzający), 230
reguła CSS @font-face, 207
rodzaj zawartości, 22, 83
dane o autorze i dacie publikacji, 88
dodawanie pól, 91
listy rozwijane, pola wyboru i przyciski, 95
moduł Views, 76, 86, 156, 285
nazwa dla systemu, 85
nazwa dla użytkownika, 85
opcje publikacji treści, 87
pliki i obrazy, 96
podział odpowiedzi na strony, 89
pola tekstowe, 93
pole Body (treść), 31, 86
Submission form settings (ustawienia formularza dodawania zawartości), 86
ustawienia menu, 90
ustawienia odpowiedzi, 89
rozszerzenie mod_rewrite, 39
rynna (gutters), 186

S

schemat barw CMYK, 208
schemat barw RGB, 208
schemat układu strony serwisu Drupal, 192
segment, 22
SEO (Search Engine Optimization), 253
serwer docelowy, 215
serwer LAMP, 38
serwer roboczy, 215
serwis społecznościowy, 282
siatka, 186
skórka, 22, 27, 78, 189
skrypt PHP, 199
spis segmentów, 285
sprawdzanie raportów, 229
strona
Add content type (nowy rodzaj zawartości), 85
Add content/Poll (dodaj zawartość/ankieta), 146
Administration (zarządzanie), 29
Appearance/Settings (wygląd/ustawienia), 67
Cofiguration/
IP address blocking (konfiguracja/blokowane adresy IP), 121
Clean URLs (konfiguracja/przyjazne adresy), 63
Account settings (konfiguracja/ustawienia konta), 110
Cron (konfiguracja/cron), 61
Date and time (konfiguracja/data i czas), 63
Feed aggregator/SETTINGS (konfiguracja/subskrybent kanałów/ustawienia), 126
FeedAgregator (konfiguracja subskrybent kanałów), 126
File system (konfiguracja/system plików), 65
Languages (konfiguracja/języki), 140
Logging and Errors (konfiguracja/dziennik i błędy), 224
Performance (konfiguracja/wydajność), 199
Regional settings (konfiguracja/ustawienia regionalne), 62
Statistics (konfiguracja/statystyki), 230
Text formats (konfiguracja/formaty tekstu), 168
Text formats/Add text format (konfiguracja/formaty tekstu/dodaj format tekstu), 168
Translate interface (konfiguracja/tłumaczenie interfejsu), 141
URL aliases (konfiguracja/aliasy adresów), 152
Wysiwyg profiles (konfiguracja/profile wysiwyg), 167
XML sitemap (konfiguracja/xml sitemap), 259
Content/COMMENTS (zawartość/odpowiedzi), 133
Content/BOOKS/edit order and titles (zawartość/książki/zmiana tytułów i kolejności), 133
Dashboard (kokpit), 30
People (ludzie), 216
People/Add user (ludzie/dodaj użytkownika), 111
People/PERMISSIONS/Roles (ludzie/uprawnienia/rangi), 120
Reports (raporty), 229
Reports/Available updates (raporty/nowe wersje), 228
Reports/Status report (raporty/raport o stanie witryny), 61, 227
Structure/
Blocks (struktura/bloki), 66, 67
Blocks/Add block (struktura/bloki/dodaj blok), 67
Contact form (struktura/formularz kontaktowy), 135
Content type/Blog/MANAGE FIELDS (struktura/rodzaj zawartości/wpis w blogu/zarządzaj polami), 131
Content types (struktura/rodzaje zawartości), 85, 255
Content types/Blog/EDIT (struktura/rodzaje zawartości/wpis w blogu/edytuj), 128
Forums (struktura/fora), 136
Menus (struktura/menu), 71
Menus/LIST LINKS (struktura/menu/wypisz odnośniki), 74
Menus/Settings (struktura/menu/ustawienia), 73
Taxonomy (struktura/kategorie), 104
Views (struktura/widoki), 156, 158

strona
  zarządzania kontami użytkowników, 111
  zarządzania motywami graficznymi, 78
  zarządzania słownikami i terminami taksonomii, 103
strona docelowa, 216
strona testowa, 216
superadministrator, 111
sygnatura, 116
system Aegir, 238
szablon, 204
  bloku, 205
  Front page (strona główna), 166
  widoku, 205
  zawartości, 205
szablon zawartości Article (artykuł), 58
szkielet, 246
  przykładowy projekt, 247

T

tabela, 92
  Displays (formaty), 161
    pierwsza kolumna, 162
    druga kolumna, 162
    trzecia kolumna, 164
taksonomia, 103
tekst Lorem ipsum, 207
term ID, 105
theme (skórka), 22, 27, 78, 189
tryb multisite, 46
tworzenie
  arkusza stylów, 194
  formularza Webform, 175
  motywu graficznego strony, 189
  nowego widoku, 158
  tabel tymczasowych, 39
  taksonomii
    dodawanie słowników, 104
    dodawanie terminów, 104
    zarządzanie terminami, 106

U

układ strony, 185, 188
uprawnienie
  ALL PRIVILEGES (wszystkie uprawnienia), 43
  alter (zmienianie), 39
  create (tworzenie), 39
  delete (usuwanie), 39
  dostępu do katalogu konfiguracyjnego, 54
  dostępu do pliku settings.php, 53
  drop (kasowanie), 39
  index (indeksowanie), 39
  insert (wstawianie), 39
  lock (zamykanie), 39
  select (wybieranie), 39
  update (aktualizacja), 39
uruchamianie trybu przerwy technicznej, 236
uruchamianie witryny docelowej, 221
  pojawiające się problemy, 222
user ID, 109
ustawienia kolorów, 207
  automatyczny wybór profilu barw, 208
  ręczny wybór profilu barw, 208
  wybór palety barw, 208
  wybór trybu wyświetlania barw, 208
ustawienia obszaru, 68
ustawienia regionalne, 62
usuwanie spamu, 178

W

warstwa, 206
WHM (Web Host Manager), 40
widoki, 157
  eksportowanie, 161
  formaty wyświetlania, 160
  iCal fedd, 289
  określanie wyglądu, tabela Displays, 159
  przechowywane w kodzie, 157
  tworzenie nowego widoku, 158
  Upcoming, 289
  zapisane w bazie danych, 157
wirtualny serwer prywatny VPS, 38
własny motyw graficzny, 192
  dla wybranych rodzajów zawartości, 198
  kopiowanie i zmienianie motywu Fusion Starter, 193
  tworzenie arkusza stylów, 194
  własny kod CSS, 195
wtyczka
  Cycle, 280
  Date input, 280
  Expose, 280
  Flash embed, 280
  History, 280
  Metadata, 280
  Mousewheel, 280
  Overlay, 280
  Plug-ins, 270
  Range input, 280
  Scrollable, 281
  Superfish, 273
  Tabs, 281
  Tooltip, 281
  Validate, 281

Validator, 281
Views Carousel, 290
Views Slideshow, 290
wygląd segmentu
formularz konfiguracji wyglądu kanału RSS, 101
panel zarządzania wyglądem trybu domyślnego, 100
wymagania systemu
PHP, 38
serwer bazy danych, 38
serwer WWW, 38
system operacyjny, 38
wyróżnianie treści w edytorze WYSIWYG, 261
wysyłanie plików na serwer
klient SFTP, 48
klient SSH (wiersz poleceń), 48

Z

zakładanie i usuwanie konta, 114
zakładka
BULK EXPORT (eksport masowy), 156
BULK UPDATE (aktualizacja masowa), 153
COMMENT FIELDS (pola komentarza), 103
Comment settings (ustawienia odpowiedzi), 88
DELETE ALIASES (skasuj aliasy), 153
FORMATS (formaty), 64
INDEX (indeks), 29
LIST (lista), 152, 156
MANAGE DISPLAY (zarządzanie wyświetlaniem), 103
MANAGE FIELDS (zarządzanie polami), 103
OpenID identities (tożsamości OpenID), 145
PATTERNS (wzory), 152
PERMISSIONS (uprawnienia), 119, 216
Publishing options (opcje publikacji), 33, 87
Revision information (informacje o wersji), 31, 87
SETTINGS (ustawienia), 152, 157
TASKS (zadania), 29
TRANSLATE (tłumaczenia), 142
zapisywanie obrazów, 213
zmiany
w pliku .htaccess, 254
w pliku robots.txt, 255
zmienna
$links, 291
max_allowed_packet, 39
znacznik
<h1>, 260
<h2>, 260
description, 257
location, 257
meta, 257
src, 261
znajdowanie właściwych narzędzi, 250

Dlaczego powinieneś wreszcie opanować system Drupal? To oczywiste — przy prostym w obsłudze, ale oferującym ogromne możliwości interfejsie oraz niezwykle elastycznej architekturze pozwoli Ci on stworzyć wszystko, czego oczekują Twoi najbardziej wymagający klienci: od prostych blogów i eleganckich witryn wizerunkowych po bardzo zaawansowane serwisy zawierające narzędzia społecznościowe i rozbudowane aplikacje e-commerce. Pracując w Drupalu, wszelkie projekty zrealizujesz znacznie szybciej i bardziej profesjonalnie niż przy użyciu jakiegokolwiek innego popularnego CMS-a. Dzięki swojej sprytnej modułowej budowie, systemowi szablonów, skutecznym mechanizmom zabezpieczeń oraz edytorom WYSIWYG Drupal daje Ci wszelkie narzędzia potrzebne do szybkiego stworzenia w pełni funkcjonalnego i atrakcyjnego wizualnie serwisu. W dodatku ta całkowicie darmowa platforma zarządzania treścią jest stale rozwijana przez liczną zaangażowaną społeczność programistów na całym świecie.

Teraz, kiedy już wiesz, ile możesz zyskać dzięki opanowaniu Drupala, pozostaje Ci jedynie sięgnąć po ten podręcznik. Znajdziesz w nim wiedzę niezbędną do szybkiego i sprawnego stworzenia rozbudowanej witryny, nawet jeśli dotychczas nie pracowałeś z Drupalem ani z żadnym innym CMS-em. Naukę zaczniesz od wyboru i optymalnej konfiguracji serwera. Potem poznasz zasady pracy z popularną aplikacją cPanel, zainstalujesz system i opanujesz jego interfejs administracyjny. Następnie przeczytasz o tworzeniu treści, dodawaniu elementów menu, definiowaniu strony głównej i przygotowywaniu efektownego wyglądu graficznego serwisu za pomocą motywu Fusion. Przede wszystkim jednak zajmiesz się tak istotnymi zagadnieniami, jak techniki włączania i konfigurowania modułów rdzenia oraz wykorzystania przeszło pięćdziesięciu praktycznych modułów dodatkowych!

Ta książka pomoże Ci:

- znacząco skrócić czas potrzebny na zbudowanie rozwiniętej aplikacji internetowej,
- zrozumieć, jak działa system Drupal, i wyrobić sobie dobre nawyki, dzięki którym z łatwością zastosujesz go w każdym projekcie,
- skonfigurować serwer, zarządzać wieloma witrynami i pracować w środowisku testowym, w którym działa aplikacja cPanel,
- skonfigurować programy Photoshop i Illustrator oraz zaprojektować grafikę na potrzeby serwisów w systemie Drupal,
- znaleźć odpowiedzi na pytania w najpopularniejszych źródłach zasobów systemu Drupal w sieci.

Idealny podręcznik dla początkujących — od przygotowania środowiska pracy po samodzielną realizację nawet najbardziej złożonych projektów!

helion.pl
księgarnia internetowa
Nowości: 2009
Księgarnia internetowa:
http://helion.pl
Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900
Helion
Sprawdź najnowsze promocje:
http://helion.pl/promocje
Książki najchętniej czytane:
http://helion.pl/bestsellery
Zamów informacje o nowościach:
http://helion.pl/nowosci
Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
http://helion.pl
Informatyka w najlepszym wydaniu
sięgnij po WIĘCEJ
KOD KORZYŚCI

ISBN: 978-83-246-3366-1
Cena: 49,00 zł